

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre ... 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel ■ Kiadja A NAP Újságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapest és a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 OKTÓBER 29

53. szám

A HIR 53-ik száma:

Tömjén-szag
 a függetlenségi pártban
 Hizelegnek Kossuth Ferencnek.
 Kvótaemelő 48-asok műaggodalmi

A Kiegyezés
 a bizottság előtt
 Gyöngé támadás, gyöngé védelem.
 Mindent elfogadtak

Összeül
 a delegáció
 Előterjesztik a közös költségvetést.
 Kell a tömémenten millió Ausztriának.
 Megszavazzák a függetlenségi

Vérfürdő Csernován
 Fellázdak a tótok. A csendőrök
 tizenégyet agyonlőttek. Huszonhárom sebesült

Hatvanhetesek védik
 a Negyvennyolcat
 A szegedi Bánffy-pártiak elítélik
 a Kiegyezést. Ezen megütődtek a
 48-asok

A Hajdu-Lengyel-ügy
 a bíróság előtt
 Holnap lesz ítélet

Leszállították
 a kamatlábat
 De csak Cegléden. Így csinálnak
 hangulatot Kossuth Ferenc főkor-
 tesei a Kiegyezés és a Közös bank
 mellett

A nagy pénzválságot
 nyilatkozatokkal akarja elintézni
 Wekerle. Támogatás nincs, csak
 szécsátyárkodás

Öngyilkos milliomos
 Halál a tükör előtt

Hétszáz kivándorló
 hazajött

Hét riport

Távirat. Telefon

Egy hüvely – egy kard

Irta: **Dr. NAGY GYÖRGY**

Terjed a kuruc tűz. A tiszta
 ragyogás, áldó melegség. Lángja a szív-
 ből a szívbe csap. Világosságot terjeszt,
 lelkesít.

Nő a kurucok tábora. Az igaz negyven-
 nyolcasoké. Kik hinni tudnak. Kik tenni
 mernek. Kik alkotni akarnak.

Hisznek a nemzet eljövendő szebb jö-
 vőjében, a szabad, független Magyarorszá-
 ban. Hitükért áldozatra készek. Békés, te-
 remtő munkára vágnak, de harctól sem
 riadnak vissza. Ha utjokat meri állni a hat-
 vanhetes tilalomfa, vasököllel törik
 azt össze. Egy parancs szent előttük:
 a nemzet akarata. Az az akarat, mely a füg-
 getlenségi pártot diadalra juttatta. Az az
 akarat, mely képviselőitől függetlenségi po-
 litikát követel.

A politikai helyzet legnagyobb hibáját
 az őszinteség hiányában látom. Sokan van-
 nak a függetlenségi pártban olyanok, kik
 nem hisznek a nemzet nagy igazságában, a
 független Magyarország megteremtésében.
 Ezeknek egy része sohasem volt a függet-
 lenségi eszmének lélek szerint való papja s
 csak a véletlen, a körülmények avatták
 azzá. A másik résznek nem volt erős a hite
 s a kísértés első órájában erőt vett azon a
 csüggedés. Az őszinteség azt követelné,
 hogy a hitetlenek és a kishitűek becsületes
 nyíltsággal feltárják lelküket. Hogy azt hir-
 dessék, amit hisznek. Hogy úgy cselekedjen-
 nek, ahogy éreznek.

E helyett mit tesznek? A maguk ké-
 pükre akarják átfórnálni a függetlenségi
 pártot. Azt hirdetik, hogy ők az igaz füg-
 getlenségi. A kishitűséget bölcseségnek,
 államférfiúi megfontoltságnak nevezik ki.
 Kossuth Lajos szent hagyatékát, a függet-
 lenségi eszme frigyládáját az ellenséges hul-
 lámu hatvanhetes vizek felé viszik s közben
 kórusban fújják, hogy utjuk az ígéret föld-
 jére vezet. Ki nem akar velük tartani, arra
 „pereát”-ot kiáltanak.

Ezért hagyta oda néhány hü kuruc a
 függetlenségi pártkört. Többen is fogják
 követni őket. Olyanok, kik eddig csak azért
 nem léptek ki, mert hitték, hogy az eszmé-
 nek ereje diadalt vesz az eretnekségen. Hit-
 ték, hogy a falakon belül könnyebb lesz
 megvívni a harcot.

Élő igazságként csendül a klasszikus
 mondás: „Költözzetek ki, régi lakók! Ki
 kell költöznötök!” Ott kell, hogy hagyja a
 függetlenségi eszme otthonát az, ki az esz-
 ménék régi, hü katonája, ki harcolni, küz-
 deni akar annak diadaláért. Az új lakók let-
 tek ott urrá. Kik örültségnek tartják a mi

küzdelmünket, törekvéseinket. Kik tiltakoz-
 nak az oltár felépítése, a magyar nemzeti
 bank megteremtése ellen. Hangosak az új
 lakók! Örömmel nekik a régieknek ki-
 költözködése. Legalább magukban lesznek.
 Nem törődnek azzal, hogy min-
 den egyes kiköltözködni kény-
 szerült magával visz egy da-
 rabot az eszméből, az oltár tü-
 zéből a nemzet bizalmából!

Az új lakók ha csendesebben mulatná-
 nak, meghallhatnák a más pártok kárör-
 vendő kacagását. E kacagás miatt sirhat az
 igaz függetlenségi. Kacagva kiabálják a
 hatvanhetesek, ha a negyvennyolcas politika
 csak üres ígéret, hazug szemfényvesztés
 volt, hogy a fejlemények Deák Ferenc hi-
 veinek adtak igazat, hogy csödöt mondott a
 függetlenségi irányzat.

S ezt türi a függetlenségi párt. Nem
 forrasztja torkára a szót a vakmerőknek.
 Nem ragadja meg erős kézzel a zászló nye-
 lét, hogy szétüssön vele a csufolódók kö-
 zött. Dehogy! A legkisebb gondja is na-
 gyobb ennél. Azok ellen fegyverkezik, kik
 az önálló bankért sikra szállottak. Ezek le-
 győzésén fáradozik. Szomorú egy győzelem
 lenne!

De Istenünkre! nem lesz győzelem. Ha
 harc kell, hadd legyen harc. Nem kerestük,
 de nem kerüljük ki.

A zászlónkhoz hivek maradunk. Mind-
 halál! Készülődünk. Csatasorba állunk.
 Fegyvereink: az eszme, a hit, az igazság!
 Tündökölnék, mert rájuk ragyog a nemzet-
 nek bizalma, millióknak szeretete.

Ebben a harcban pardont nem kérünk,
 de nem is adunk. Küzdünk a diadalig! A
 negyvennyolcas lobogó alatt! A hatvanhet
 ellen! Megmutatjuk, hogy a függetlenségi
 eszme az Élet, az Ut, az Igazság! Halálra
 itéljük, ki az Élet ellen tör! Elnémitjük, ki
 más Utra csábit! Megbüntetjük, ki fegyvert
 fog az Igazság ellen!

A nemzet minket azért tisztelt meg bi-
 zalmával, hogy a függetlenségi eszmének
 diadalt szerezzünk. Ezt pedig nem lehet al-
 vással, halogatással, leszereléssel kivívni.
 Ha igaz az, hogy egy hüvelyben nem fér el
 két kard, hát ennek az igazságnak követke-
 ményeit vonjuk le. A Jövő hüvelyébe egy
 kard illik. Az a fényes, tiszta, ragyogó: a
 negyvennyolcas eszmék kardja. Azt a mási-
 kat, a rozsdást, az élnélkülit, a csorbát, a
 hatvanhetest össze kell törni. Vasából meg-
 kovácsoljuk a mult koporsószegeit!

Csatára! Rajta!

SZÉDELGÉS a kiegyezés körül

A közgazdasági bizottság már elfogadta. Senki sem ítélte el az árulást! A kvótaemelést szóba se hozták. Wekerle kertelt, ígért és fenyegetett. Önálló vámterület nincs, nem is lesz. Behódoltak a kurucok

A Képviselőház illetékes bizottságai hozzáfogtak a Wekerle-Beck-féle kiegyezési tárgyalásához. Elsőnek a közgazdasági bizottság foglalkozott a javaslatokkal s rövid néhány óra alatt szavazatával jóváhagyta Magyarországnak Ausztria számára való kiszolgáltatását. Egyetlen energikus, férfias szó nem hangzott el a bizottságban. Csupa alázatos megjegyzés, félnék kifogások és sok-sok meg nem okolt bizalom. Wekerle még azt sem engedte meg, hogy 1917-re mondja ki a parlament az önálló vámterület létesítését. A kvótarablást senki sem bélyegezte meg. Betetőzi a fölháborító komédiát, hogy az agrárok hűségüket esküdtek Ausztriának. Csalás, ámtás, léha ígérgetés: ez volt Wekerle mai két beszéde. És így lesz, amíg az ország népe nem áll talpra.

A kiegyezés a közgazdasági bizottságban

A közgazdasági bizottság ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen a kiegyezési javaslatokat vette tárgyalás alá. A kormány részéről Wekerle és Darányi, továbbá Popovics, Szerényi és Mezőssy államtitkárok voltak jelen.

Kérdések

Földes Béla elfogadásra ajánlotta a javaslatokat. Kelemen Samu aggodalmasnak mondja, hogy a Bánffy-Badeni-féle egyezményben a tranzit forgalom számára biztosított tarifalekötéseket fölszabadították. Kérdi, mennyiben vannak lekötve a hajózási díjtételek? Beck báró az osztrák parlamentben kijelentette, hogy a jabunka-tescheni kettős simpárral szemben megfelelő ellensúlyról gondoskodott. E tekintetben megnyugtatót kér. Fölvilágosítást kér a dalmát vasutakra vonatkozólag; hogy áll a költség-hozzájárulás kérdése?

Kossuth nevében

Szerényi József államtitkár felel a beteg Kossuth Ferenc nevében. Reflektál Kelemen megjegyzéseire. A mi feladó-államásainktól a díjtételek ugyanazok maradnak, mint eddig. A tételek csak közös megegyezéssel módosíthatók. A kassa-oderbergi, a likai vasut és a dalmát csatlakozás nem tartozik a kiegyezéshez. A kassa-oderbergi vasutára nézve a jövőben sem lesz több befolyása az osztráknak, mint eddig volt; a mi a tescheni vasuti üzemeltetést illeti, ennek hatásköre csak az osztrák vonalakra terjed ki. A dalmát vasutépítés nem tekinthető koncesszióknak, csupán a *Krajna és Dalmácia felé való csatlakozások*. Az osztrák kormány a dalmát vasutakra, a magyar pedig a kassa-oderbergi vasutára nézve tűzött ki határidőket. Horvátországhól nyole millió korona hozzájárulást követelt a magyar kormány.

Politikai kényszerből

Szabó Kálmán azt kívánja, hogy az országgyűlés már most mondja ki, hogy a vámsorompókat 1917-ben fölláttják. Nem találja szerencsésnek a dalmát vasut létesítését, mert ez Dalmáciát a mi rovásunkra közelebb hozza Ausztriához. A pénzügyi válságról szól. Az államnak intenzívebb részt kellett volna venni a pénzügyi mizériák csökkentésében, oly módon, hogy a nagy betétekkel ne csak egy-két, hanem több pénzintézetet is támogatott volna. A kiegyezést nem tartja jónak, de politikai kényszerből megszállja.

Az agráriusoknak minden jó

Bernát István szerint nagyon rá vagyunk utalva az osztrák tőkére. Az idegen tőke bizalmatlan irántunk. A külföld attól tart, hogy ha

1917-ben föl is állítjuk a vámsorompókat, azok nem maradnak fönn állandóan. A különválás folytán beálló válság arra kényszerítené az agráriusokat, hogy a közös vámterület visszaállítását követeljék. Elfogadja a javaslatot, mert a mezőgazdaság óhajai nagy részben ki vannak elégítve.

Wekerle beszél

Majd tíz év múlva

Wekerle Sándor miniszterelnök utal arra, hogy a kormány eredeti programja az volt, hogy a két ország viszonya szerződéses formában rendeztesse, de a kormány meggondolta ezeket az eshetőségeket is, amelyek az esetben állhatnának elő, ha a kiegyezési tárgyalások meghiusulván, a két állam egymáshoz való viszonya a reciprocitás alapján lenne szabályozandó. Az az eshetőség, hogy a reciprocitás alapján helyezkedjünk, különben még nincs kizárva. *Megtörténhetik, hogy Ausztriában nem fogadják el a kiegyezési javaslatot.* Igen erős pártok hevesen támadják a javaslatokat és erősen argumentálnak, hogy ha 1917-ben ugyanis *likvidálunk*, csináljuk meg már most a különválást, amikor Ausztria sokkal erősebb. Remélem, hogy a javaslatokat odaát is elfogadják. Ami a retorziót illeti, arra nekünk is vannak fegyvereink, de a cél a béke.

Az osztrák gyűrű

A gazdasági önállóság nemesek abból áll, hogy a vámsorompókat felállítjuk. Annak sok előfeltétele van. Legfontosabb a pénz és hitelviszonyok rendezése. Az Ausztriával való harc esetén kétségkívül visszaözlönlenek a magyar papírok. Az első feladat tehát, hogy az ország részére teremtsünk, kerítsünk, előkészítsünk külföldön olyan piacot, amelyhez az Ausztriával való harc esetén appellálni lehessen. Az angol tőkére feltétlenül nem számíthatunk. Már a multban tétetett más irányban kísérlet az ország részéről az angol tőke megnyerésére, de eredménytelenül. A gazdasági önállóságot megnehezíti geográfiai helyzetünk is. Szárazföldön ez igen nehéz, Ausztria mint egy gyűrű vesz körül. A vízi utak terjesztésével kell tehát megpróbálni.

Ha szétválunk...

A megegyezés lényeges előnyéül tekinti gazdasági szempontból, hogy 1917-re a szabad kéz teljesen fönn van tartva, az automatikus meghosszabbítás teljesen ki van zárva. Az autonóm vámtarifa törvénybe van iktatva, tartama határidőhöz nincs kötve. Ha 1917-ben különválunk, van legalább alapunk a vámtarifában, melynek határozmányai Ausztriára is épp úgy kötelezők, mint a külföldi államokra, a mi nagy gazdasági vívmány.

Az állam nem ad pénzt

Az állami pénzek elhelyezését illetőleg nem helyeselhető, hogy az állam rátérjen a kisebb pénzintézetek segélyezésére. Nem hiszi, hogy a világon legyen még állam, Amerikát sem véve ki, amely olyan messze elmenjen ebben a tekintetben, mint mi. Az állam maga sem rendelkezik nagy készletekkel. Mikor a kormány átvette az ország ügyeinek intézését, nem rendelkezett pénzügyi fölöslegekkel.

Amitől fázna

Szabó Kálmán képviselő a vámsorompóknak 1917-ben való fölláttása tekintetében határozatot kíván. *Ilyen deklarációt nem tart megokoltáknak.* Gyakorlati jelentősége és haszna nincs, el-

lenben a legerősebb ellenakció provokálására alkalmas. A mozgalom időelőtti.

Vasut és tőzsde

A dalmát összeköttetésre megjegyzi, hogy a forgalmi dolgokat forgalmi szempontból ítéli meg. A likai vasut létesítését korábban elhatároztuk, mintsem a kiegyezési tárgyalások megkezdődtek. A tőzsdéről kívánok még szólni. A reform az irreális játékok kiküszöbölését és a játékszenvedély csökkentését célozza. Abszolúte nem kívánja a lajstromrendszer behozatalát, hanem a tőzsde intézőségével harmóniában óhajtja a reform keresztülvitelét.

Jobbat nem lehetett!

A miniszterelnök így fejezte be beszédét: Mi soha sem vitattuk, hogy a kiegyezés fényes. Olyan viszonyok között, mint a minők között mi tárgyaltunk, jobbat alig lehetett elérni. De a gazdasági és politikai okok alapos mérlegelésével a kiegyezést megkötendőnek tartottuk és ugyanazért, úgy hiszem, nyugodtan ajánlhatom annak elfogadását.

Elfogadták

Nagy Ferenc, Ság Manó, Szerényi és Wekerle újabb fölszólalásai után a javaslatot általánosságban elfogadták. Délután néhány perc alatt végeztek a részletes tárgyalással is. Az eredmény ugyanaz: megint elfogadták. És nagyon meg voltak egymással elégedve.

NAGY BANKOK fölfalják a kicsiket

Ausztria karmai között

— A 48-asok értekezlete —

A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott s azon, a beteg Kossuth Ferenc helyett, Thaly Kálmán elnökölt. Eltekintve attól, hogy elfogadtak egy megrendelt bizalmi-nyilatkozatot, mely gyöngy flastrom lesz a kvótaemelő Kossuth Ferencnek. — egy érdemes tárgya volt a konferenciának. Horváth József (marosújvári) bejelentette, hogy az általános nagy pénzválság s az ezzel összefüggő hitelmegvonások dolgában a Házban interpellációt akar előterjeszteni. Megindult a kapacitálás, hogy ez az interpelláció valamiképp el ne hangozzék. Először Holló Lajos, ki talán nem érzi a hitelmegvonások következményeit, szólalt fel, azután Wekerle próbálta lecsendesíteni a háborgó közvéleményt. Hosszasan nyilatkozott a pénzügyi viszonyokról, a bankok helyzetéről általában, a szövetkezetek silányságáról s végül azt a reményét fejezte ki, hogy majd jóra fordul minden, ha tető alá kerül a kiegyezés. Szóval, odalyukad ki a kormányférfiak minden szereplése, hogy csak szavazzák meg a kiegyezést, mely Magyarország gazdasági önállóságának sirja.

A tudósításból, amit az értekezletről hivatalosan kiadtak, gondosan elszikkasztották Horváth József és Wekerle felszólalását. A Hír munkatársa azonban megtudott mindent, itt adjuk a beszédeket.

Bajban az ország

A nagy pénzválság

Horváth József (marosújvári) bejelenti, hogy interpellációt akar a képviselőházban előterjeszteni az ország pénzügyi helyzetének és az ezzel összefüggő kérdések tisztázása végett. Köztudomásu ugyanis, hogy hónapok óta súlyos pénzügyi válságban van az ország, amit eredetileg a nemzetközi konjunkturák idéztek föl. A magyar pénzügyi krízis azonban súlyosabb, mint a külföld bármely más országának pénzügyi krízise, mert nálunk a pénzügyi válságnak speciális és mesterséges okai is vannak. A kitünően szervezett osztrák pénzintézetek ugyanis már évek óta tervszerűleg elárasztották az országot olcsó pénzzel. Mikor a

kiegyezési tárgyalások közeledtek, egyszerre, mint egy adott jelre, megvonták a hitelt, ennek következtében az ország számos pénzintézete válságos helyzetbe került és miután a budapesti nagy pénzintézetek se sietnek a törpe bankok és szövetkezetek segítségére, az egész társadalom a kormánytól várja a segítséget. Hetekkel ezelőtt a szövetkezetek kötelékének küldöttsége járt a pénzügyminiszternél, azonban a támogatás, mit a miniszterelnök ur akkor kilátásba helyezett, máig is késik. Az interpellációra azonban nem az indítja szót, hogy csak ez intézetek érdekeit védje, hanem az, hogy ezekkel százazrek érdeke függ össze. Tudja, hogy a kormányban meg van a jóakarát, de a közvélemény megnyugtató kijelentéseket vár a kabinetől és elvárja a hazai nagy intézetektől, hogy az ellenünk indított gazdasági harcban ez intézetek a nemzeti ügy szolgálatába állanak. Garanciákat kér arra nézve, lesz-e mód a kiegyezés megszakítása után az osztrák gazdasági harc megszüntetésére.

Holló Lajos: Csatlakozik Horváth József fejtegetéséhez, de neki is aggodalmi vannak, mert nemcsak a kisemberekről van itt szó, hanem arról is, hogy a kisiparosoktól a hitelt teljesen megvonták, ami egész gazdasági életünket bénítja. Kifogásolja, hogy az adóköteles bankjegyeket nem bocsátják ki, mert 78 százalékos ércfedezete egyetlen külföldi jegybanknak sincs.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Utal arra, hogy a kormány már eddig is behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, amit Horváth itt fölvetett. Mindazt, amit ígért, be is váltotta. A kormány készen volt a közvetlen segítségre, azonban kellő garanciák nélkül pénzt a kis intézeteknek nem adhat, a nagy pénzintézetek pedig nem akarnak jótállást vállalni a kis intézetekért. A kormánynak nincs módjában kellő fedezet nélkül állami pénzt olyan intézeteknél elhelyezni, melyek bonitásáról nincs meggyőződve. Nagy bankjaink rendkívül szolidak, de kis intézeteink között sok a selejtes. Ami a hitelmegvonásokat s a redukiót illeti, ebben ő közvetített s ahol lehetett, volt is ennek eredménye. De kényszeríteni nem lehet az intézeteket a visszszámítási hitel kiterjesztésére, mert a záloglevelek visszaözlése folytán a nagy intézetek nagy rezervákat gyűjtenek, a kis bankok bajainak szanálására különben szintén történtek lépések. A szindikátus működik és segíti az arra érdemes intézeteket. Ő egyébiránt a közvéleményt legközelebb parlamenti beszédében fogja megnyugtani, de kijelenti, hogy ezt a kérdést nagy figyelemmel részesíti. Ami a garanciákat illeti, melyeket Horváth kíván, kijelenti, hogy reméli a helyzet fokozatos javulását attól az időponttól kezdve, amikor a gazdasági viszonyok gyökerében javulnak. Szerinte nagyon pesszimiztikusan ítéli meg a helyzetet Horváth, mert hiszen a külföldön is hasonló a helyzet.

Horváth József: A miniszterelnök kimerítő válasza és ígérete, hogy a parlamentben is fog e kérdéssel nyilatkozni, őt arra bírja, hogy interpellációját a Házban ne tegye meg.

Tömjén Kossuth Ferencnek A mulatságos Wekerle

Az értekezletről hivatalosan ezeket jelentik:

A függetlenségi párt ma este hat órakerétekezletet tartott Thaly Kálmán elnöke alatt. A kormány részéről jelen volt: Wekerle Sándor miniszterelnök, Apponyi Albert gróf és Günther Antal, továbbá Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok.

Napirend előtt Kmety Károly szólalt fel az egyes párttagok kilépése alkalmával Kossuth Ferenc ellen elhangzott támadások tárgyában. Indítványozza, hogy egyértelműen és egyértelműen jelentse ki a párt, hogy a Kossuth ellen intézett támadásokat helyteleníti. — egyúttal tolmácsolja a beteg fekvő vezérnél a párt változatlan bizalmát és szeretetét.

A párt Kmety indítványát elfogadta. Elhatározták ezután, hogy a koalíció közös értekezlete az alkotmánybiztosítékokat szerdán délután négy órakerétekezletet tartanak, ugyanezen napon délután hat órakerétekezletet tartanak a függetlenségi párt a kiegyezést fogja letárgyalni.

Az indenmitási javaslatot Hoitsy Pál előadó ismertette, röviden megokolva annak szükségességét. Elfogadták a javaslatot és megbizták Thaly Kálmánt, hogy a képviselőházban elfogadásra ajánlja. Okolicsányi László kifejti, hogy a közösügyes indenmitás engedélyezése a delegációk részéről ellenkezik a párt elveivel és meggyőződésével. Ezért megnyugtatót kért arról, hogy ily határozatot a kormány a delegációtól nem fog kérni.

Wekerle Sándor miniszterelnök sem tartja helyesnek, hogy a delegáció indenmitást engedélyezzen, de szükségesnek tartja a delegáció összehívását abból a célból, hogy a költségvetés eléje terjesztessék. Hogy azután a delegáció mit fog határozni. (Derültég) ez a delegáció hatáskörébe tartozik.

A párt elhatározta, hogy halottak napján Kossuth Lajos és Irányi Dániel sírját megkoszoruzza és e végből testületileg kivonul a temetőbe.

Horváth József (marosújvári) interpellációt jelent be a hitelmegvonások tárgyában. **Holló Lajos** és **Wekerle Sándor** beható felvilágosításai után Horváth elállt szándékától és bejelentését visszavonta. **Ivánka Imre** a belügyminisztert fogja interpellálni a vándor-cigányügy rendezése tárgyában. Tudomásul vették s ezzel az értekezlet véget ért.

Haditanács Bécsben

A katonatisztek fizetésemelése befejezett tény. Új, óriási teher hárul a nemzetre. Wekerle az osztrákok összes követeléseit teljesíti

Osztrák győzelem

Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap Bécsben volt és részt vett azon a közös miniszteri értekezleten, melyen a jövő évi közös költségvetés előirányzatát tárgyalták. Az osztrák hadvezetőség megint borzasztó követelésekkel állott elő, mert abban a hitben él Ausztria, hogy a Wekerle-kormány nyúl s a függetlenségi párttal mindent meg lehet szavaztatni. A magyar miniszterelnök határtalan könnyelműséggel olyan ígéreteket tett a konferencián, hogy azok bevallása valósággal veszedelmes, egyenesen válságba sodorhatják az országot. De azért a 48-as párt bizalommal van Bécs e hü, alázatos szolgálja iránt.

Mindenben megállapodtak

— A Hír tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, október 28.

A közös konferenciáról a következőket jelentik:

Az 1908. évi közös költségvetés előirányzat ügyében délelőtt tíz órakerétekezlet volt, amelyen báró **Aehrenthal** közös külügyminiszter elnökölt. Az értekezleten részt vettek: a magyar kormány részéről **Wekerle Sándor miniszterelnök** és **Popovics Sándor** államtitkár, az osztrák kormány részéről báró **Beck** miniszterelnök és lovag **Korytowski** pénzügyminiszter, továbbá **Schönaich** tábornagyszernagy, közös hadügyminiszter, gróf **Montecuccoli** tengerészeti parancsnok, báró **Burián** István közös pénzügyminiszter. A tanácskozások délután fél 3 óráig tartottak és a jövő évi közös költségvetés egyetértő megállapítását eredményezték. A katonatiszti fizetések szabályozásának kérdését külön tárgyalásra tartották fenn. A hadügyi költségvetés lényeges emelkedése főként az élelmiszerek és egyéb szükségletek drágulására vezethető vissza.

Wekerle Sándor miniszterelnök délután öt órakerétekezletet tartott a Popovics államtitkár társaságában vizsautazott Budapestre.

Fekete leves a kiegyezés után

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, október 28.

A tegnapi közös miniszteri tanácskozásokon — mint a Wiener Allgemeine Zeitung feltétlenül hiteles forrásból közli — nemcsak a jövő évi közös költségvetés, ha-

nem a katonatiszti fizetések rendezésének kérdésében is teljes megegyezés jött létre. A fizetésjavítás dolgát a két kormány nem fogja elhalasztani, csak éppen addig vár vele, míg a kiegyezési javaslatokat letárgyalják. Ilyen körülmények közt alapos a remény, hogy a tiszték fizetésének javítása már 1908-ban valóra fog válni. A két kormány közt minden tekintetben egyértelműség jött létre e részben a tegnapi közös konferencián és ha a reform életbeléptetésének határidejét most még nem lehet pontosan megjelölni, annak csak az az oka, hogy a kiegyezéssel a parlamentek még nem végeztek.

A kiegyezés a Reichsrathban. Az osztrák képviselőház ma folytatta a kiegyezési javaslatok tárgyalását. **Sternberg** gróf dicsérte a magyar 48-asokat és **Kossuth** Ferencnek a közösügyes iránt való buzgalmát. Gyalázta az osztrák Bach-rendszert, amely Magyarországon dühöngött. Kijelenti, hogy a magyar paraszttal kell szövetkezni. **Amann** aggódik a magyaroknak adott közjogi koncessziók miatt, egyébként a kiegyezést jónak tartja. A vitát holnap folytatják.

A honvédség főparancsnoka. A Zeitt közli, hogy a király a magyar honvédség főparancsnokává **Klobucsar Vilmos** lovassági tábornokot nevezte ki.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában). vérkőpést, tüdőveszesedést, kitűnő eredménnyel gyógyítanak új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelői-
intézete—inhalatorium

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban).
Magaselőlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek.
Legnagyobb butorszállítási költőztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közelgő, nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást

UTOLSÓ ÖNKÉNTES ÁRVERÉS

ÖS-BUDAVÁRA

feloszlása alkalmából

Pénteken és szombaton, november hó 1-én és 2-án árverésre kerülnek szabad kézből az összes épületi faanyagok, cserépfödölemek

egy amerikai pneumatikus kocs, egy Peugeotgyártmányu automobil, 100 darab viilamos ivilampa, 200 darab cirkuszi lószerszám, 200 darab nyári és téli lópokróc.

Cirkuszok, színházak és kereskedők figyelmébe!
Huszonöt ezer darab mesés kiállítású férfi és női kosztüm, 2000 pár trikót, nagymennyiségű női és férfi fehérnemű, 5000 pár cipő és szizma, 10,000 drb különféle kalapok stb. stb.

Szállodai, vendéglői és kávéházi berendezések.
Székek, szekrények, állványok, 10 darab kiállítású üvegszekrény, stb. stb.

Quisisana automata-buffet

teljesen berendezve, tizenkét géppel,

Karlsbadi porcellán és majolika,

10,000 darab üvegváza.

ÖSSZES TÁRGYAK

a legtöbbet ígérőnek egyenként és összesen eladatnak. Az árverés mindennap tíz órakerétekezlettel kezdődik s folyik egész nap.

Pellengérré az árulókkal!

Sorvasztó Kiegyezés

Háborog a magyarság

A szakértők tiltakoznak

Kossuth mondja: minden jó

Ébred már az ország!

Hozzáértő emberek, akiket nem tévesztett meg a nagyhangu szélhámos-politika, az ország legtekintélyesebb gyárosai és iparkamarák titkárai élesen elítélő szavakkal törnek pálcát a kiegyezés fölött. A legmagyarabb városok: *Szeged, Komárom, Pápa* és a többiek népe megmozdul, hogy — ha lehet — a tizenkettedik órában akadályozzák meg a huszadik század legfertelmesebb árulását. De mit ér a forrongás, mit a tiltakozás? Kossuth Ferenc, akinek családi nevét még mindig a halhatatlan Kossuthéval azonosítja a szegény, félrevezetett nép, ma is esküszik arra, hogy jó alkut csinált, hogy a nemzet meg lehet vele elégedve. És a jámbor ceglédiek, akiknek soha senki sem magyarázta meg a kiegyezés rejtelmét, tálcán vitték a bizalmukat és ragaszkodásukat Kossuth Ferenchez. Ne beszéljünk, — itt már keveset használ a szó. Elmondjuk sorjában, mi hogy történt. Ám örüljön, akinek kedve telik abban, hogy egy nemzet sorvadását, pusztulását látja.

Jó a Kiegyezés!

„Mégvédtük érdekeinket“

Kossuth Ferenc mondja a ceglédieknek

Kossuth Ferencnek ma bizalmat szavaztak választói. Míg szerteszét az országban vihar készül, az elégedettség és az elkeseredés folyvást növekszik, Cegléden, a Kossuth kerületében mosolygó arcra járnak a jó magyarok: nekik kitűnő a kiegyezés, kiesiny a kvóta, nagyszerű a közösbank. Kossuth Ferenc liferálta, lát persze, hogy jó. Ezt meg is akarták mondani szentől szembe a kegyelmes urnak, Kossuth Lajos fiának. Népgyűlést tartottak vasárnap délelőtt, amelyen azt a határozatot hozták, hogy *noha a kiegyezés és az alkotmánybiztosítók nem valósítják meg egészében a függetlenségi párt programját, hazánk függetlenségének megalapozását látják benne. Ezt a határozatot a ceglédiek egy küldöttsége ma adta át Kossuth Ferencnek, aki a deputációt ágyban fekve fogadta. Kossuth ezeket mondta:*

— A függetlenségi párt, mint többség, nem tehet mást, mint hogy a többség alkotmányos köteleességét teljesítse a fennálló törvényeket tiszteletben tartva, a kormányzást ezek értelmében lehetővé tegye és rázkódítás nélkül igyekezzék előrevinni az országot elveinek megvalósítása felé. Ebben az irányban kell, hogy folytassa működését a függetlenségi párt, ebben az irányban vezetem én, mint elnök és e helyetből kifolyólag, ha néha kénytelen is a párt elveivel ellentétben levő, de a létező törvényekből folyó határozatokat helyeselni, ezzel nem elveit sérti, hanem a felmerült szükségnek hazafias önfeláldozással hódol.

Kossuth ezután a kiegyezésről is nyilatkozott, ekképpen:

— Jelentékeny sikernek tekinthetjük azt, hogy nehéz helyzetben nemcsak *mégvédeni sikerült minden téren érdekeinket*, hanem közjogilag a magyar államiság kidomborításának terén nagyon jelentékeny sikereket is érthetünk el. Mi a jelen viszonyok közt, éppen úgy, mint akkor is, ha mint teljesen önálló állam szerződne Ausztriával, a legbarátságosabb viszonyt óhajtánánk fenntartani a szomszéd állammal, mert nem vagyunk áthatva azoktól az érzelmektől, amelyeknek válogatlan és féktelen szavakban adott kifejezést Bécs városának poglármeistere. Én ebben az irányban megteszem köteletségemet, míg

miniszter leszek. Nem tudom, meddig lesz azonban erre alkalmam, mert kötelességünk a választói jogra vonatkozó törvényjavaslatot *minél előbb betervezni* és amidőn a választójog reformja alapján az új parlament összeül, akkor a nemzet fog határozni, hogy melyik pártra és milyen emberekre legyen bízva az ország jövőjének sorsa.

A derék ceglédiek megnyugodva mentek haza. Akiknek valamelyes aggodalma volt talán, az is meggyőződhetett ezután, hogy Kossuth Lajos fia nagyon jól vigyáz a függetlenségre!

Korrupció !!

Bizalom és Kamatláb

Az ál-függetlenségi párt a kiegyezési árulás lejtőjén a közélet korrumpálásának mocsarába zuhant. Bizonyítékunk van rá, amelyet itt nyilvánosságra hozunk. *Cegléd* városában azzal akartak hangulatot teremteni a fölemelt kvóta és a gyalázatosan rossz kiegyezés mellett, hogy a bankok és a takarékpénztárak *egy százalékkal leszállították a kamatlábat*. Tetszik érteni az összefüggést? Azt akarják elhitetni a Kossuth Lajos — ma Ferenc — ceglédi civiseivel, hogy a kiegyezésnek, meg a közös jegybanknak köszönhető a pénznek ezt a hirtelen olesóságát. Hadd lássa a nép, milyen kitűnő hatása van a kiegyezésnek a pénzviszonyokra, hadd higgye, hogy a közös vánterület és a közösség minden egyéb bájszere nélkül csak drága pénz kaphatna földjére, házára! Így korrumpálják a tiszta, hű, derék ceglédi népet. S teszik ezt szemérmellen módon, éppen Kossuth Ferenc kerületében, ahonnét ma jött Budapestre a bizalmat szavazó küldöttség. Bizalom — a néplélek megrablása, hitének kifosztása árán. És Kossuth Ferenc büszke erre a szomorú, gyalázatosan kiuzsorázott bizalomra.

A nagy árulás

A számok beszélnek

Önmagunkat adóztatjuk meg...

Szász József, a komáromiak negyvennyolcas képviselője azok közé tartozik, akik faképnél hagyták az új Lloyd-klubot. Ennek a kilépésének a megoldására beszámolót tartott tegnap Komáromban. A fiatal képviselő hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet. Szólt az új kiegyezésről, a gyalázatosan kvótáról és bejelentette, hogy a függetlenségi párt hazafias elemei kérelmelhetlen harcot kezdenek Bécs ellen. Számszerű adatokkal mutatta ki, hogy a kiegyezés mennyi kárt hoz az országra:

— A kvóta felemelése a mai költség szerint kitesz évenként 4,763.272 korona többletet, e számítás azonban nem szolgálhat alapul a jövőre, különösen nem a közös költségeknél, ahol a hadügyi tételek évenként emelkednek és előreláthatólag emelkedni fognak ez évben is, a jövőben is husz millió koronával. Ha az eddigi emelkedést vesszük alapul, ugy tiz év alatt a felemelt kvóta összege kitesz körülbelül hatvan milliót. A szállítási adó eltörlése évi 744.614 korona veszteséget jelent. Ez tiz év alatt 7,446.140 korona. A dalmát vasut építése belekerül: száz—kétszázmillió koronába. Ez összesen kitesz tiz év alatt mintegy kétszázhatvanmillió koronát. Ezzel szemben nyerünk a kiegyezés folytán a blok megváltás kamat-kevesebbletéből 1,135.736 koronát, ami tiz év alatt kitesz 10,678.680 koronát. Más megtakarítás nincs, mert a fogyasztási adók tekintetében kivított szabadságunkkal tulajdonképpen önmagunkat adóztatjuk meg. Vagyis a kiegyezés tiz év alatt Magyarországnak több mint kétszázmillió koronájába kerül.

Komárom derék függetlenségi polgársága őszinte lelkesedéssel fogadta Szász József beszédét és a legnagyobb bizalommal vette tado-

másul, hogy képviselője kilépett a kiegyezést megkötő függetlenségi pártból.

Tiltakoznak a városok

67-esek védik a 48-at

— A Hír tudósítójának telefonjelentése. —

Szeged, október 28.

A szegedi Bánffy-párt ma értekezletet tartott, amelyen kimondta, hogy a városi közgyűlés elé indítványt terjeszt a kiegyezés ügyében. Kéri, mondja ki a törvényhatóság, hogy a kiegyezést az ország gazdasági érdekei fölládozásának tekintve s ily értelemben irjon föl a város a képviselőházhoz. Az indítvány utal a földbirtok eladósodott voltára, a köz- és magánterhek szaporítására, a népesség esőlkedésére s mindezekből kifolyólag a kvóta fölemelését megokolatlannak mondja. A Bánffy-párt indítványára károsnak mondja a kiegyezést, mert a kormány a német-országi kivitel nem biztosította, ellenkezőleg, a kizárólag osztrák érdeket szolgáló dalmát vasuti csatlakozást magyar pénzzel vállalta s a vasuti tarifa Ausztriának kedvez és a cukor-szűrtax kérdése helytelenül van szabályozva. Végül a kiegyezés eleve lehetetlenné teszi az önnálló bank létesítését. Ezt az indítványt *Végman* Ferenc pártelnök terjeszti a közgyűlés elé. Az előzetes tanácskozások során *Becsey* Károly szegedi függetlenségi képviselő és *Kószó* István, a 48-as párt elnöke kijelentették, hogy az *indítvány ellen fognak szavazni*. Az igazi függetlenségek e miatt föl vannak háborodva. A Bánffy-pártiak élesen elítélik ezt a meghunyászkodást.

A kvótaemelés ellen

— A Hír tudósítójának telefonjelentése. —

Baja, október 28.

Baja város közgyűlése elé *Szirmai* Vidor dr. bizottsági tag indítványt nyújtott be, amely tiltakozik a kvóta felemelése ellen és a kormány iránt bizalmatlanságot fejez ki. Az indítványozó ily értelmű határozat hozatalára szólítja a törvényhatóságot, amely a tiltakozást valamennyi várossal és vármegyével közölné. *Ambrozovics* Dezső főispán, aki Kossuth Ferenc unokaöccse, erősen kapacitálja és puhítja a bizottsági tagokat, hogy az indítvány ellen szavazzanak.

Rátkay László

tehet, amit akar

Rátkay László, a pincehelyi kerület képviselője, — aki *A Hír*-nek egy ízben már kijelentette, hogy a kvóta felemelését nem szavazza meg és ha a függetlenségi párt annak megszavazását pártkérdéssé teszi, akkor kilép a pártból, — vasárnap délután kerülete egyik nagy községében, *Tamási*ban beszámoló beszédet mondott. Szólt a kiegyezésről és nagyon elítélőleg nyilatkozott róla. A felemelt kvótát semmiképpen sem fogja megszavazni, mert a kvóta megszavazása ellenkezik a függetlenségi párt elveivel és hagyományával. A választópolgárság és a pincehelyi kerület összes függetlenségi pártjainak kiküldöttéi élénk helyesléssel vették tudomásul a népszerű képviselő hazafias magatartását. A választók kimondták, hogy *Rátkay*nak teljesen szabad kezet engednek minden kérdésben és bizalmukkal ezután is kitartanak mellette. Együttal felkéri az országos függetlenségi pártot, *ne legyen pártkérdéssé a kiegyezés és a kvóta megszavazását*, mert ezzel csak azt idézik elő, hogy a régi függetlenségi képviselők egymásután faképnél hagyják a pártot.

A Hír munkatársa beszélt ma Budapesten *Rátkay*val, aki ezeket mondotta:

— Akkor lépek ki a pártból, ha erre parthatározat fog kényszeríteni, vagyis ha a kiegyezés hívei valóban pártkérdéssé teszik a kiegyezés és a kvóta megszavazását. Tegnap a kerületemben jártam; választóim mindenben helyeslik eljárásomat és arra kértek, tartsak ki a nemzet jogai mellett. Nekem *plaine pouvoir* adtak a választóim, és én nem is akarom azzal meghálni az ő bizalmukat, hogy a pártkérdés kimondása után is bent maradjak a pártban.

Értesülésünk szerint *Rátkay* Lászlónak a függetlenségi Lloyd-klubból való kilépése a közeli napokban, amikor a pártkérdést kimondják, meg fog történni

Barta Ödön

megbélyegzi a kiegyezést

Barta Ödön képviselő, ki a kiegyezési esélés miatt a függetlenségi pártból kilépett, vasárnap délután beszámolót mondott kerületi székhelyén: *Nagy-Beregen*. Küldöttség hívta meg Bartát a népgyűlésre, ahol *Vigváry* Mihály református lelkész, pártelnök felkérte Bartát beszámoló beszédének megtartására. Állandóan rágalmazták a függetlenségi pártot — ugymond — hogy programja kivihetetlen, de ő nem törődött e rágalmakkal, hanem lelkesedéssel küzdött a függetlenségi párt elveiért, a nemzet elvitáztatlan jogaiért. A koalíciót nem helyeselte, mert aggódott, hogy a 48-as elveket a koalícióban elhomályosodnak, a küzdelem iránya pedig kizökken eddigi medréből és lejtőre jut. Az alkotmánybiztosítékokról szólva, kijelenti, hogy abban csak *Andrássy* ígéretei beváltásának egy mozzanatát látja, de *alkotmánybiztosítékot nem lát*. A kiegyezési javaslatokban hasztalan keresi az ország gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi és politikai önállóságát, lát ellenben óriási előnyöket és befolyásokat, a melyeket Ausztria kiesikart. Csekély vigasztalás az, hogy a külfölddel kötendő szerződéseket egy magyar miniszter is alá fogja írni, amikor az országnak a teljes önállósághoz van *kétségbevonhatatlan joga*.

A tarifákról és a vasuti politikáról szól ezután, majd a block-kérdést fejtegeti nagy szakértelemmel, aztán rátér a bankügyre. A jegybank felállítására és szabadalmazására *eddig* korlátlan joga volt Magyarországnak. A kormány mostani megegyezése *korlátolt* joggá tette. Ez a megegyezés *előre diszkvalifikálja* a létesítendő magyar jegybank által kibocsájtandó bankjegyeket. Ha *Beck* bárónak igaza van, a *bankügy el van temetve, mint ahogy eltemették az önálló vámtérületet*. A kormányt *senki se jogosította* fel arra, hogy ekkora áldozatokat hozzon és hogy a kvóta felemelése tekintetében előre leküsse a nemzet akaratát. Minden jogunkat pénzért kell Ausztriától megvásárolnunk, de az már mégis sok, hogy annak az ollónak az árát is mi fizessük, amelyvel rólunk a bört lenyuzzák. Végül kijelentette, hogy a haza önállóságáért fog küzdeni és bizik az igaz ügy győzelmében.

A népgyűlés kimondta, hogy *helyessé*l veszi tudomásul képviselőjének a függetlenségi pártkörből való kilépését. Iránta bizalommal van és politikai működése elé a legnagyobb reménységgel tekint.

Hoitsy Pál kudarca

Befagyott beszámoló

Hoitsy Pál szombaton megjelent *Pápán*, hogy személyesen készítse elő a vasárnapi népgyűlést, amelyen beszámolót kellett volna tartania. A *beszámoló elmaradt*, mert a szombati előértekezlet izgatott hangulatban elítélte a képviselő állásfoglalását. *Győri* Gyula, *Rácz* Kálmán főiskolai tanár és dr. *Lakos* Béla kiméletlen kritikát mondtak a kiegyezéssel üzött nemzetesülés és általában a kormány reakciós, felekezeti-kedő politikája fölött, amely ellenkezik a negyvennyolcossal. Az elnök bizalmat akart szavatolni *Hoitsy*nak, de *nem mer*t megtenni az *indítványt*. Ha a képviselő a kiegyezést és a fölemelt kvótát megszavazza, *Pápa* hazafias közönsége föl fogja szólítani, hogy *tegye le mandátumát*

Borzalmas vérengzés Csernován

Vasárnap templomot akartak szentelni a lipitomegyei Csernován. Hlinka András föllázított tótjai baltával, kaszával támadtak a papokra. A csendőrök a nép közé lőttek

Tizenhárom halott, huszonhárom sebesült

Csernován vasárnap borzalmas vérengzés volt. Föllázított tótok: a Morvaországba bujdosott *Hlinka* András népe, — kaszával, baltával támadtak a községbe érkezett papokra, akik azért jöttek, hogy az ujonan épült templomot fölszenteljék. A nép azért lázadt föl, mert nem akarta, hogy a templomot *Hlinka* András plébános nélkül szenteljék fel. A községbe tizenöt csendőrt vezényeltek, hogy szuronynyal védjék meg a templomszentelő papokat. A nép azonban megtámadta a csendőröket, akik erre *fegyverüket használták*. Huszonnégy lövés dördült el és a halálnak szörnyű aratása volt: *tizenhárom embert meghalt és huszonháromat szállítottak el véresen, nehéz sebbel a rózsahegy kórházba*. A könnyen sebesültek számát nem tudja senki: elfutottak az irtózatot emberpusztulás színhelyéről.

Egy szemtanu a vértüdőről

Mit mond a szolgabíró?

— A *HIR* tudósítójának telefonjelentése. — *Rózsahegy*, október 28.

A *Hir* munkatársának *Pereszlényi* Zoltán rózsahegy szolgabírója a következőkben mondta el a csernovai vérengzés részleteit:

— Dél előtt fél tíz órakor két kocsin közeledtünk a község felé. Az elsőn én ültem, a másodikon három pap: *Pazulík* Márton lizkófalvai esperes-plébános, *Fischer* József rózsahegy plébános-helyettes és *Kalocsay* József káplán. Mikor az én kocsim a faluba vezető szűk utca bejáratához ért, a csendőrök parancsnoka jelentkezett nálam és a csendőrök a kocsik előtt haladtak. Hirtelen nagy tömegekben lármás emberek tödültek elő és a *szűk utcában fenyegető állást foglaltak*. Az egyik a *kocsim elé fogott lovakhoz rontott* és hatalmas, villogó késsel akarta *leszurni* a lovakat. A csendőrök eltávolították a merénylőt. Ekkor többen baltával, kaszával rohantak kocsim felé, a tömeg hátsó soraiból pedig *középről zúdítottak a papokra*.

— *Menjenek vissza, ne erőszakoskodjanak!* — kiáltották többen.

A kövek *Pazulík* plébánost az arcán, *Kalocsay* káplánt pedig a kezén sebesítették meg. A plébános arcából szivárgott a vér.

— *Nem engedjük be élve! Agyonöljük!* — zúgott a háborgó tömeg, amely folyton növekedett.

Harc a csendőrökkel

Sortűz

— A csendőrök szuronynyal nyitottak utat, mire a tömeg két oldalra húzódott, majd hátulról követte az előre igyekvő kocsikat. Erre a csendőrök a *kocsik mögé mentek*, nehogy a tömeg hátulról támadhasson. *Hranyiczky* csendőr-mester felszólította a lázongókat, hogy oszlojanak szét. Éppen beszélt, torkaszakadtából igyekezett tulkiabálni az izgatott tömeget, mikor egy *hatalmas ködarab hullott a fejére*.

Ugyanekkor egy másik csendőrt *késsel megszurkáltak*. Az őrmester tüzet vezényelt és ebben a pillanatban ő maga lőtt. A *csendőrök célba vették a lázongókat és egymásután sötítették el a fegyvert*. Az első lövések hat embert öltek meg.

Rémes sikoltozás, jajongás támadt. A lármába belevesztett a sebesültek, haldoklók hörgeése. Nagyon sok áldozatot szedett a fegyver. *A golyók áthaloltak az első sorokban állók testén és megsértették a hátrább állókat*.

Pánik

Jönnek a honvédek

— Mikor az emberek a vért látták, *örült fulásnak eredtek!* A szűk utcán át nehezen tudtak menekülni. Sokan összeestek, a *menekülők egymást taposták össze*. Néhány örvongó embert a halottak látása sem félemlített meg. *Hátulról nekirohantak a csendőröknek*, akik csak célba vették őket, de nem lőttek rájuk. A papok az *iskolába menekültek*, majd kocsin visszamentek Rózsahegyre.

Én — folytatta elbeszélését a szolgabíró — behajtottam Rózsahegyre honvédekért. Mikor a honvédek három tiszt vezénylete alatt negyvenen megérkeztek, már nem akadt dolguk. Üresek voltak az utcák, az emberek visszahúzódtak házaikba. Holttestek, sebesültek feküdtek a vérengzés színhelyén. A csendőrök feltűzött szuronynyal, állandóan harera készen vigyáztak rájuk...

Kilenc halott, huszonhárom sebesült

— Órák teltek el, nem jött senki a holtakért és a sebesültekért. Tizenkét óra után kocsin hozta ki Rózsahegyrol az orvosokat. Mikor ők megérkeztek, már *kilenc halott volt*. Az orvosok bekötötték a sebesülteket és szekereken szállították őket a rózsahegy kórházba. *Huszonhárom embert vittek el, valamennyi súlyosan sebesült*. A könnyen sebesültek a vérengzés után elszéledtek. Lassan az emberek is előjöttek házaikból és hozzátartozóikat keresték.

Szivszaggató jelenetek játszódtak le. Anyák jajveszékelve ismerték föl viruló leányaikat. Négy hajadont ölt meg a golyó. Mind a négy 17—18 esztendő. Kiki megkereste a maga halottját és hatósági segítséggel hazavitték a lakására.

Még négy halott

Az áldozatok

— A sebesültek közül ma reggel *hármán haltak meg*. Délután szenvedett ki a tizenharmadik áldozat. A súlyosan sebesültek száma huszonhárom.

A halottak névsora ez: *Janczi* Pál, *Policska* Mihály, *Lejkó* József, *Ohurna* András, *Demkó* József, *Hlinka* József (az izgató plébános unokaöccse), *Jancsek* Ignác, *Oliapa* Károly, *Lajcsák* József, özv. *Debnár* Katalin, *Demkó* Katalin, *Lejkó* Antónia és *Faga* Rózsá. Kilenc férfi és négy nő.

Súlyos sebbel a kórházba szállították: *Kabacska* Katalint, *Szemeska* András, *Urbán* Anát, *Kucsera* András, *Donyskó* Milán Antóniát, *Cibulka* Máriát, *Rémen* Györgyöt, *Fula* Józsefet, *Demkó* Teréziát, *Sulik* Jakabot és *Csernek* Jánost.

Igy mondta el a borzalmas esetet a szolgabíró, aki maga is csak a csendőrök fődöze mellett menekülhetett.

Sérvbajosok! Ferdennöttek! Amputáltak!

— Az egyetlen szakszerű —
speciális orvosi rendelőintézet
E BAJ ELLEN

Pollitzer sérvambulatórium
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. főemelet.
Kérje ingyen „AZ EGÉSZSÉG” című orvosi művet.

Fölbujtották a népet

A lázító Hlinka

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Rózsahegy, október 28.

A vasárnapi vérengzést Hlinka Andrásnak, a büntetése elől Morvaországba bujdosott pánszláv izgatónak tulajdonítják. Hlinka még itthon megígértette a néppel, hogy a templomot nélküle nem szentelik föl. Templomban eskette meg erre a híveit. Pár hét előtt aztán Fischer József rózsahegy adminisztrátornak levelet írt, amelyben hozzájárul ahhoz, hogy a templomot ő szentelhesse föl. Fischer ezt a levelet akarta vasárnap fölolvadni a népnek, de egyedül nem mert átmenni; azért kért csendőrt és azért ment át vele a szolgabíró.

Szombaton éjszaka nyugalom volt a faluban, de reggelre Fulla Márton ismert pánszláv izgató, egyike Hlinka András főembereinek, gyalázó plakátot ragasztott a templom ajtajára. A plakát Hlinka András védő, mocskolja a magyarokat és halált követel a község két tanítójának és két tanácsosnak a fejére, akik hazafias érzelműek és ellenségei voltak Hlinkának.

Kiderült, hogy Fulla és egy Uhrina András nevű paraszt, aki most szabadult a katonáctól, hetek óta készítették a vasárnapi lázongást. A házakban követ hordtak össze, vasárnap reggelre vizet forraltak és forró hamut készítettek, hogy azzal fogadják a papokat és a csendőröket. A szomszéd falvakba mentek kapáért, baltáért és lázították a lakosságot. Nem lehetetlen, hogy Hlinka András a Fischer adminisztrátorhoz intézett levéllel csak törbe akarta csalni paptársait. Az bizonyos, hogy a csernovai paraszttal állandó összeköttetést tartott fenn.

A vizsgálat

Tömeges letartóztatás

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Rózsahegy, október 28.

Ma Kassáról egy hadbíró százados és egy csendőrszázados utazott, Csernovára, hogy a csendőrök fegyverhasználati ügyében vizsgálatot tartson. Eddig megállapították, hogy egy ízben Pereszlényi Zoltán szolgabíró intette nyugalomra a lázongókat, Hraniczky csendőrmester pedig két ízben intézett hozzájuk fölhívást. Megállapította a vizsgálat, hogy a csendőrség nem adott sortűzet, hanem egyenként önvédelemből, lőttek a lázadókra. A rózsahegy törvénytörés is elrendelte a vizsgálatot, amelyet Duhovics vizsgálóbíró vezet. A halottakat holnap boncolják föl a helyszínen. A boncolásnál jelen lesz Palugyay Móric lipetómezei főispán is, aki a vérengzés óta kiűn van Csernován és állandóan jelen van a vizsgálatnál. A csendőrség eddig tizen-négy embert tartóztatott le, köztük Fulla Márton az izgató plakát szerzőjét.

Csernovát katonaság szállta meg

A vérengzés színhelyére nagyszámu katonaságot rendeltek ki. A rózsahegy negyven honvéden kívül, akiket vasárnap délelőtt személyesen vitt át a szolgabíró, ugyancsak vasárnap éjjel száz közös baka érkezett Lőcséről. Holnapra egy zászlóalj katonaságot kért a főszolgabíró Lipkófalvára, ahol a nép Padulik Márton esperessel szemben fenyegető magatartást tanúsított. Éjszaka zajongva járták be az utcákat és a plébános lakása elé vonultak, amelyre most a csendőrség vigyáz.

Rózsahegy képviselője a vérengzésről

Beniczky Ödönt, a rózsahegy kerület képviselőjét, tegnap este táviratilag hívták Rózsahegyre. Beniczky fölutazott és az egész napot a vérengzés helyén töltötte. A képviselőt, aki ma este tíz órakor érkezett vissza Budapestre, fölkereste A HIR munkatársa. Beniczky Ödön a következőket mondta a szörnyű esetről:

— A nép nem akart belenyugodni abba, hogy magyar pap szentelje föl a templomot. Ezért történt a lázongás. A kocsin érkező pa-

pokat vagy ezer embert számoló tömeg várta a falu bejáratánál. Egy lázadó revolvérrel lőtt a csendőrökre, akik csak akkor használták fegyverüket, mikor már nagy baj volt. Hlinka József földműves, a megszökött plébános unokaöccsese hatalmas kődarabbal lőmádt egy csendőrré. A bal kezével megfogta a csendőr szuronyát, mire a kezének mind az öt ujjja levált. Hlinka nem tágitott, a jobb kezében levő kővel agyon akarta ütni a csendőrt és átölelte a fegyvert, hogy a csendőrt ártalmatlanná tegye. Ekkor a csendőr a mellébe lőtt. Hlinka összeesett és a hátulsó testét mutatva a csendőrnek, hörögve szólt rá:

— *Kutya magyar, löj ide is, ha már a mellembe löttél.*

— Így szólt és nagyot rugott a csendőr felé. Aztán kilehelte a lelkét. Mára helyreállt a nyugalom, de újabb zavaroktól tartanak. A község hazafias érzelmű két tanítóját, a bírót és az esküdtest akarják eltenni láb alól. Fenyegetőnek, hogy még ezeket agyon nem verték nem lesz rend. A katonáknak se szállást, se élelmet nem akarnak adni.

— *Megették a szerencsétlen emberek szivét* — mondták. Ha még éhesek vagytok, egyétek meg a husukat is!

Végül elmondta Beniczky Ödön, hogy Burian dr. rózsahegy orvos ma este Budapestre érkezett, hogy a tót nemzetiségi képviselőket informálja a csernovai esetről.

Visszajönnek a kivándorlók!

A Carpathia gőzessel ma reggel hétszáznegyvenhat kivándorló visszajött Fiuméba. Különvonattal jönnek Budapestre. Akció a tömeges visszavándorlásért. Nyilatkozik az Idegenforgalmi Vállalat

A fiemei molo előtt ma hajnalban a bus és misztikus októberi ködön át egy harsány, örvedetes hajtókürt zengett a magyar föld felé, egy félelmetes tengeri kolosszus sötét körvonalai tüntek elő: méltóságosan és diadalmasan beharsogott a Carpathia-gőzös a magyar kikötőbe, rajta hétszáznegyvenhat magyarral. Igen, a Carpathia; a Cunard Line eme félelmetes molochja, a mely kéthetenként sötéten és könyörtelenül megjelenik a fiemei molo előtt, hogy százával, ezrével elragadja tőlünk véreinket, a szomorú rongyos magyarokat, hívja a nagy hajó kürtjének Loreley-éneke, a nagy kolosszus ezer kis ablaka ragyogó nézéssel hívja, csábítja az éhes, kétségbeesett embereket reményeik aranyországába. Hány ezer munkás kart, hány jó magyar szívet elvitt, elragadott tőlünk a fekete Carpathia és most visszahozott az ezrek közül néhány száz magyart. Hétszáznegyvenhat utassal jött haza Newyorkból a kivándorlóhajó, ennyi magyar tért vissza egyszerre csalódottan, szegényen, lerongyolódva az elhagyott hazába. Az aranyhegyek letörpültek, elsüllyedtek ott előttük s messze tengerentúlra, idegenből hazajöttek a hétszáznegyvenhat magyarok. Koplalni, szenvedni itthon is kitűnően lehet.

Itt a Carpathia!

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Fiume, október 28.

A Cunard Line társaság Carpathia hajója ma reggel érkezett a fiemei kikötőbe a tömegesen visszavándorló magyarokkal. Összesen hétszáznegyvenhat magyar kivándorló jött haza a Carpathián. A Carpathia visszaérkezéséről már napokkal ezelőtt értesülve volt Fiume s ma reggel százau meg százau gyűltek össze a Salvatore-kikötő előtt, hogy a szeretetükkel és a meghatottságukkal üdvözöljék a hazatért magyarokat. Köd volt, hideg szél fujt a tengerről s zuhogott az eső, mikor a méltóságos nagy hajó bevezetett a kikötőbe. Mind a hétszáznegyvenhat magyar a földélezen állott, a lerongyolódott, sápadt, rossz bőrben lévő emberek mind hangos sírásra fakadtak, mikor a hajó megállott s megpillantották a kikötőben váró tömeget. A tömeg a zuhogó esőben levette a kalapját s rázen-

dített a Himnuszra. Száz meg száz kalap és zsebkendő lengett a partról a visszajött honfitársak felé... Gyönyörű, sirnivaló jelenet volt. A tömegben jelen volt gróf Nábob Sándor, a fiemei kormányzó is. Mikor a hajó megállt, fölment a harmadik osztályba, a magyarok közé. Beszélgetett az emberekkal, akik mind szomorú, siralmas dolgokat mondtak a kivándorlásról. Reménységekkel tele jöttek vissza, dolgozni, megélni. Kilenc órakor szállították le a hajóról a visszavándorolt magyarokat.

Különvonattal Budapestre!

A HIR munkatársa ma este a visszavándorlási ügyben beszélt Gálos Kálmánnal, az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat igazgatójával, aki a nagy cseményről a következőket mondotta:

— A Carpathiával megjött kivándorlók visszatérése csak az első jelensége egy nagy akciónak. A hétszáznegyvenhat magyaron kívül a Slavonia gőzessel is uton van hazafelé négyszáz kivándorló magyar. És ezeken a százakon kívül ezrek meg ezrek fognak hamarosan visszajönni. Az Idegenforgalmi Vállalat egy hatalmas hazafias és komoly akcióba fog most, minden összeköttetésével és erejével azon van, hogy tömegesen visszaadja az országnak a kivándoroltakat. Nem szép szavakkal, hanem pozitív kilátásokkal hívjuk vissza a kivándoroltakat. Biztos kenyeret, munkát, nyugalmas megélhetést szerzünk nekik. A Carpathiával jött visszavándorlók utirendjét s podgyászaik szállítását is az Idegenforgalmi Vállalat intézi. A visszavándorolt hétszáz embernek különben különvonat áll rendelkezésére. Valószínűleg ma este kilenc órakor indul a vonatjuk s holnap este érkeznek Budapestre.

Ennyit mondott Gálos igazgató. Nagy és gyönyörű esemény a hétszáz magyar hazatérése, de a megindultságnál, az örömnél nem szabad megállni. Meg kell ragadni az alkalmat, hozzá kell fogni kemény kézzel a munkához, minden faktornak, elsősorban magának a kormánynak kell rajta lenni, hogy minden magyart visszahozzunk a hazájába!

BOTRÁNYOS GYÜLÉS

Fölösztatás, utcai tüntetés, letartóztatás

Az ifjúság egyesülete gyűlést rendezett vasárnap délután az Ovoda-utca 9. számú házának udvarán. Vojticky Gyula mondta az első beszédet és nagyobb munkabért, jobb bánásmódot, meg teljes vasárnapi munkaszünetet követelt. Támadta a militarizmust is, mire Módos Gyula rendőrfogalmazó a gyűlést felosztatásával fenyegetőzött. Sieben József, a következő szónok, csak pár szót mondhatott, mert a helyiségben nagy botrányt esaptak az odaérkező keresztény-szocialisták. A rendőrtiszt kijelentette:

— Felosztatom a gyűlést. Mindenki távozzék.

Az inasok csapatja boszút akart állani a gyűlés megzavarása miatt s kiadták a jelszót, hogy a Rottembiller-utcaiban levő Katolikus Legényegyesülethez vonulnak. Ott nagy zajjal tüntettek a keresztény-szocialisták ellen. Valóságos közpört zudítottak az ablakokra. Az egyesületi helyiségből rendőrökért küldtek s ezek hamar véget vetettek a tüntetésnek. Hét fiatal embert bekisértek a kerületi kapitányságra, ahol nyomban itélkeztek is fölöttük. Negyven—nyoleven koronányi pénzbírságra ítélték el a következőket: Papp Sándor cipészinas, Szolcsek Ernő ércöntő, Ambrus Pál reszelővágó, Breszeranszky Rezső rézöntő, Petrács Károly szabósegéd, Fejgel Alajos asztalossegéd és Lónay Lajos asztalossegéd.

*

Szocialista-gyűlés volt a Városligeti Nyári Színház mellett levő térségen is, ahol nyolc—tízezer munkás jelent meg. Weltner Jakab hosszú beszédet mondott a kiegyezésről s a többi közt ezt mondta:

— Nemesak a szociáldemokraták itélik el a kormányt, de lesújtó ítéletet mondtak róla a disszidensek is, akik közül Hentaller Lajos kompromittáló módon vádolta meg egykori vezérét, Kossuth Ferencet. A kvóta fölemelésével elherdált milliókat a népen akarják bevasalni s ezért emelik a fogyasztási adókat.

Vántus Károly az adóreformról beszélt. A kiküldött rendőrtisztviselő többször közbeszólt, de itt nem került sor a gyűlés felosztatására.

A HIR

A száznyolcvanmillió örökség

Szélhámós a „Makkhetes“-ben

Grossmann Antal ferencvárosi káplán ma jelentkezett a főkapitányságon és nagyszabású szélhámóságra hívta föl a rendőrség figyelmét. A tettes egy szenzációs tartalmu újságeikkre alapította egész manőverét s a szóban levő cikket március havában egy aradi újság közölte. Aradon ugyanis Reinhardt Fülöp butorgyáros állítólag hivatalos értesítést kapott arról, hogy Indiában elhunyt Reinhardt Miklós gyémántlánya-tulajdonos, aki száznyolcvanmillió koronát hagyott hátra és ez a roppant összeg Reinhardt Fülöp családját illetné meg. Miután a hagyatékot zár alá vették, megindult az örökösök után való kutatás, a melynek során Németországból jelentkeztek igénytartók. A bíróság épp az ő irataiból fedezte fel, hogy közelebbi rokonok is élnek — az aradi Reinhardtok. Erről a kalkuláci magyar-osztrák konzul utján értesítették a butorgyárost.

A budapesti rendőrségnek nem volt módjában annak a megállapítása, hogy a kalandos híradásból mennyi igaz s egyáltalán van-e benne valóság. Csak azt konstatálta most Grossmann káplán figyelmeztetésére, hogy csalásra használták föl a vidéki újság közlését. Egy cselmes ember, Nagy Fülöp szélhámosságában mesélte, hogy ő bővebb információt tud adni az örökségről. Számos tapasztalatlan emberrel elhitette, hogy jogos örökösök és ő meg tudja szerezni a vagyont, persze csinos előleg fejében.

A többi közt Prandl Ferenc és János tatabányai munkások is az áldozatok közé kerültek, de még idejekorán kimenekültek a csávából. Nagy Fülöp felrendelte őket Budapestre, a Némétyölggyi-ut 54. szám alatt levő Makkhetes-korcsmába. A két bányamunkás hosszú ideig tárgyalt vele s negyven-negyven koronát adott át neki „előzetes költségek” fejében. Nagy egészen ki akarta őket fosztani, ma azonban felkeresték Grossmann káplánt és elmondták neki az esetet, tanácskérés céljából. A káplán nyomban sejtette, hogy szélhámosság történt s óvatosságra intette őket. Aztán a rendőrségre sietett, ahol szintén rögtön gyanusnak találták az ügyet. Detektíveket küldtek ki, hogy Nagy Fülöpöt előkerítsék, ám eddig nem tudták megtalálni. Annnyit konstatáltak, hogy a bujkáló alak számos olyan embert lóváltott, akinek semmi köze se lehetett a Reinhardt-családdhoz. A nyomozást folytatják.

☛ **Kossuth jobban van.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter már a javulás útján van; eddigi kínzó fájdalmai enyhültek és a teljes felépülés biztonssággal várható, de ki van zárva, hogy a jövő hét vége előtt a szobából távozhassék; ezért a csütörtöki pártkonferenciától is távol kell magát tartania.

☛ **Nagy urak tolvaja.** Gróf Goluchovszky Agenor, a volt külügyminiszter följelentést tett, hogy lakásáról két drága puskát elloptak. A bécsi rendőrség megállapította, hogy a tolvajlást csakis a szolgák egyike követhette el. Eleinte Tutler Jarosláv volt inást gyanúsították, aki már többször lopott az ex-minisztertől s most a steini fegyházban ül. Kiderült azonban, hogy az igazi bűnös Mohelyski Ernő inas. Ez kilépett a gróf szolgálatából s Budapestre jött, ahol Freystaedler Jenő lovaghoz került, a Muzem-utca 3. száma alá. Miután a detektívek kinyomozták, hosszú faggatás következett s az inas bevallotta, hogy ő lopta el a fegyvereket. A motozás alkalmával értékes gyűrűt találtak nála, amelyet új gazdájától eszent el. Mohelyskit letartóztatták.

☛ **Még egy lélekkufár.** A nagy csapat leánykereskedő után, akiket a múlt héten elítéltek, ma ismét horogra került egy notórius alak Klajó Ferenc masször személyében. Ez az ember évek óta üzi már a förtelmes mesterséget. Az Arok-utca 33. száma alatt lakik, ahová több leányt becsalt s onnan vidéki bűntanyákra vitte őket. A Dohány-utca 53. száma alatt levő Österreicher-kávéházba is elcsábított nőket s onnan ügynökei szállították tovább a szerencsétleneket. Klajót ötnapi elzárásra és száz korona pénzbírságra ítélték.

☛ **Lépfene Csacán.** A Hír megírta, hogy Csacán a marhák között veszedelmes lépfene pusztít, a mely máris nagy károkat okozott. A járvány folytán ma az összes mészárszékeket bezárták, nehogy a község közé fertőzött hus kerüljön.

Sikkasztással vádolt üzletvezető

Nagy bukás Temesvárott

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Temesvár, október 28.

Bachruch Sámuel temesvári fűszernagykereskedő-cég négyszázezer korona passzívával fizetéképtelenné lett. A cég följelentést tett a rendőrségen Stern Dávid üzletvezető ellen, hogy százezer koronát sikkasztott az üzleti vagyonyból. Az üzletvezető lakásán nyomban házkutatást tartott a rendőrség, őt magát pedig elővezette. Kihallgatása után azonban szabadlábra helyezték. A följelentés nagy föltűnést keltett a városban. A Hír munkatársa előtt a temesvári rendőrség bünyügyi osztálya így nyilatkozott:

— Stern Dávidot nem tartóztatták le. Az üzletvezető állhatatosan tagadja a sikkasztást, de a nyomozás tovább folyik. Mesterevics és Joanovics csákovai kereskedők szintén följelentést tettek Stern ellen. Azt mondják, hogy három 1500—1500 koronás váltót hamisított a nevükre. Stern ezzel szemben kijelenti, hogy ha hamisított volna, bizonyára nem adta volna vissza a váltókat. Különben sem lett volna értelme a hamisításnak, hiszen a pénz a cég pénztárába folyt volna be. Ami magát a fizetéképtelenség ügyét illeti, az egyezkedés folyamatban van.

A Bachruch-cég bukása több fűszerest és szatócsot a tönk szélére juttat. Bachruchék ugyanis szívességi váltókkal dolgoztak, amelyeket üzletfeleiktől kapta. Dudin Sámuel fűszerkereskedő, aki nagyobb összegű szívességi váltót irt alá, már fizetéképtelen lett. Van olyan szatócs is, akinek az üzlete néhány száz koronánál nem ér többet és a Bachruch-cégnek mégis nyolc-tízezer korona értékű váltót adott. A temesvári pénzüpiacot az eset nagyon megrendítette.

☛ **A király egészséges.** A király betegségében tartós a javulás. Tegnap egészen jól érezte magát az uralkodó. Ma reggel korán kelt és jó étvágygyal fogyasztotta el reggelijét. A szobájában tábori oltárt állítottak fel, amelyenél Mayer püspök misét mondott. Dél előtt több államügyet intézett el a király. Azután rövid sétát tett a gallérián. A sós-gözzel végzett belélegzés igen használt, a köhögés csaknem megszűnt. Félhivatalos jelentések szerint Alfonz spanyol királyi terbe vett látogatása nem marad el. A spanyol királyi pár londoni látogatása után, december első felében megy Bécsbe. Mária Valéria főhercegnő ma este atyja látogatására Bécsbe érkezett.

☛ **Titakzatos eltűnés.** A budapesti rendőrség ma értesítést kapott Kolozsvárról, hogy onnan nyomtalanul eltűnt Farczady Béla államvasuti fogalmazó. Farczady már a múlt hónap elsején bejelentés nélkül távozott hivatalából s a várost is rögtön elhagyta. Azóta többször látták Budapesten, de újra meg újra eltűnt s egy hét óta végképp nyoma veszett. Nyakukba vették a várost itt lakó hozzátartozói is, köztük egy nyugalmazott professzor, aki a Molnár-utca 21. száma alatt lakik, buzgón kutatta; de szintén hasztalanul. Attól tartanak, hogy az ideges természetű fiatal ember kárt tett magában. Mielőtt Kolozsvárról távozott, buskomorságot vettek rajta észre, amely szerelmi csalódásának következménye lehetett. Az erre vonatkozó kérdésekre azonban senkinek nem válaszolt, távollétében pedig nem tisztázhatják az esetet.

☛ **Elveszett egy boa.** Az Andrassy-uton szombaton negyedkilenc óra körül elveszett egy skungsboa. A megtaláló vigye a Hernád-utca 43. III. em. 1. szám alá ahol jutalomban részesül.

Akik a halált keresik

Hat tragédia

Még e hónap huszadikán történt, hogy a főkapitányságnak egy Miskolczi Sándor nevű karmester levél útján bejelentette az öngyilkosságát. Azóta hasztalanul keresték mindenfelé, sem élve, sem halva nem találták meg. Megállapították annyit, hogy Miskolczinak igazi neve Schwartz Kálmán Sándor; miskolczi születésű, harminenégyesztendő, nős ember. Fehesége az Andrassy-ut 86. száma alatt lakik al-bérletben. A nyomaveszett barna, középtermű, sovány, ideges természetű ember. Valószínűnek tartják, hogy nyomora miatt kereste a halált.

Bayer János baromi-kereskedő felakasztotta magát a Petrezselyem-utca 4. száma alatt levő lakásán. Amikor észrevették, már nem élt. A hatvanhétesztendő ember gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkossá. Holttestét a morgue-ba vitték.

Brandeisz Mária házvezető az Akadémia-utca 5. számú Tüköry-palotában a második emeletről leugrott s összezsuzta magát. Szörnyet halt. Hogy a negyvennyolc éves asszony miért kereste a halált, azt nem tudta megállapítani a rendőrség. Ez a holttest is a boncoló-terembe került.

A rendőrség ma levelet kapott Rana István aláírással s a következő tartalommal:

Tekintetes főkapitányság! Tisztelettel bejelentem, hogy öngyilkosságot fogok elkövetni. Kérem, ne boncoljanak föl, eleget boncolt engem a sors. Hamis kártyásokkal leültem játszani, elnyerték a pénzemet. Ezért megyek a halálba. Utolsó kérésem, hogy értesítsék kiméletesen a menyasszonyomat, Szigethy Juliskát. Lakik a Klauzál-utca 34. száma alatt.

A rendőrség vizsgálatot indított az ügyben. Eddig nem sikerült az életunt Rana Istvánnak nyomára akadni.

A Ráday-utcában levő Kétkorona-szálló egyik szobájában Várady Sándor tizennégyesztendő kereskedőinas vasárnap délelben föbelötte magát. Nagyon súlyos sebével a Rókus-kórházba vitték.

☛ **Keresik a bankszedelőket.** Zomborban két hétig maradt titokban a Herczog Testvéreinek az a milliós bankpanamája, amelyről A Hír rántotta le a leplet. Pénzintézetek és magánosok nagy összegekkel károsultak, de érthetetlen módon — nem merték főnhangon kimondani, hogy Herczog József, Herczog Izidor és vinkovci bűntársuk, a legidősebb Herczog Alajos a váltócsalások, sikkasztások és hamisítások elkövetése után egy kényelmes autóbilon megszöktek a Bácskából. A Hír közlései nyomán az óriási méretű szélhámosság részletei is kitudódtak, egymásután szólaltak meg a kárvalott bankok és magánfelek. A zombori rendőrség is fölfedezte végre a szenzációt és ma értesítette táviratban a budapesti főkapitányságot a Herczogok szökéséről. Herczog József alacsony, hosszukás arcu, szürke szemű, hajlott orru, Herczog Izidornak pedig ezenkívül barna bajusza van. A fővárosi rendőrség most már ugyan nyomozhatja e gonosztévőket, akik valahol Amerikában spekulálnak ki újabb csalásokat. — Lederer Leó zombori bankár annak közlésére kért föl bennünket, hogy ő a Herczog-bankkal semmiféle összeköttetésben nem állott.

☛ **A rendőrség gyásza.** Rogulya Gyula államrendőrségi felügyelőt ma délután temették el az Üllői-uti klinika halottasházából nagy katonai díszszel. Volt bajtársai ezredenkint két tisztet küldtek a temetésre. A honvéd-gyalogezred díszszázada zenekarral vonult ki. A rendőrség tisztikarát dr. Boda Dezső főkapitány és Liekl Géza főparancsnok vezették. A koporsót a megboldogult özvegye s négy apró gyermeke kísérte a farkasréti temetőbe.

Elveszett vasárnap este hét órakor egy kelenföldi villamos kocsin a Podmaniczky-utcaól a központi vásáresernokig terjedő útvonalon egy *barna pénztárcá*. Hat forint negyven krajcár, két zálogcédula és egy kulcs volt benne. Tulajdonosa, akit rendkívül érzékenyen sujt a dolog, kéri a becsületes megtalálót, küldje el a tárcát N. J. névre a Váci-utca 79. számú házba III. 25. sz. alá.

Házasság. Hirsch Emánuel Gyulafehérvárról eljegyezte Fuchs Bertát Budapesten.

Weisz Arthur kiskőrösi gabonakereskedő eljegyezte Schrank Malvint, Schrank Sándor leányát Budapesten.

Vég Antal polgári iskolai tanár október 30-án esküszik örök hűségét Klein Malvin kisasszonnyal Szigetváron.

Halálos szerencsétlenségek. Nagy József fuvaros ma délután a Margithidon föl akart kapaszkodni egy haladó szeszekocsira. Megesuszott, a kerek alá került és eszméletlen állapotban vitték az Irgalmasok kórházába. Alig hogy odaértek, kiszenvedett. — Pipig Vilmos, aki az Államnyomdában volt alkalmazva, a délután folyamán munkaközben rosszul lett s pár perc múlva kiszenvedett. Szívizület hűdés érte. Holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncolótermébe szállították.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan hashajtószó.

TÁVIRAT TELEFON

Tifuszcárvány
Hólyagoshimlő

O-Becse, október 28.

A titeli járáshoz tartozó Kahol községben, ahol *tifuszcárvány van*, most fellépett a *hólyagos himlő*. A múlt héten öt betegedési eset fordult elő. Tekintettel arra, hogy O-Becsen is fordult elő himlőmegbetegedési eset, a hatóság táviratilag értesítette a belügyminisztert s egyben megtejt minden intézkedést arra nézve, hogy a betegség továbbterjedését megakadályozza.

A Harden-Moltke-pör
uj szenzációi

Berlin, október 28.

Egészen biztos, hogy akár marasztaló, akár felmentő lesz a holnapi ítélet, a pörnek folytatása lesz a büntetőkamaránál, mert a *felek valamelyike mindenesetre felebbezni fog*.

Berlin, október 28.

Mihelyt a Harden-Moltke pör hullámai elsimulnak, a császár kabinetrendeletet fog kiadni, hogy az egyes parancsnokságok szigoruan üldözzék a természetellenes üzemeket és távolítsák el a hadsereg kötelékéből a vétkeseket.

Berlin, október 28.

A Harden-Moltke pör befejezése után egy új szenzációs pör várja a tárgyalást, amely épp oly pikáns és izgalmas lesz, mint ez. November hatodikán kerül tárgyalásra a büntetőkamara előtt Bülow birodalmi kancellár pöre, amelyet Brandt író ellen indított ama cikkek miatt, amelyekben *Brandt öt fajtalan üzemekkel gyonosítja*. A vádlott, Brandt állítólag kézzelfogható és megdönt-hetetlen bizonyítékokkal várja a pör tárgyalását.

Ragadós a példa
Még egy Wöfling? Már cáfolnak

Bécs, október 28.

A párisi lapok ama hírenek kapcsán, hogy *Henrik Ferdinánd* főherceg, a toscanai nagyherceg legifjabb fia követni akarja bátyjának, *Wöfling Lipótnak* példáját és lemond minden rangjáról, hogy egészen a festőművészetnek szentelhesse magát, illetékes részről a következőket jelentik: Annyi igaz, hogy Henrik Ferdinánd főherceg nagy festőtalentum, kiválóan rajzol és különösen a rézmetszetek iránt van hajlandósága. *Angerer* tanárnak legtehetségebb tanítványa és most félévet Münchenben akar tölteni, hogy tovább képezze magát. Ez ellen sem Ferenc József király, sem a toscanai nagyherceg nem tett kifogást, annál kevésbé, mert a fiatal főherceg, aki eddig is lelkiismeretesen teljesítette katonai hivatásának kötelességeit, ez által katonai pályáján nem fog semmit mulasztani. Nemrég a király és a toscanai nagyherceg is beleegyezett, hogy a főherceg Münchenbe menjen festészetet tanulni, de egyébként a szenzációs hírek nem igazak.

Toselliék jönnek, mennek
Mi van Monikával?

München, október 28.

Tegnap itt az a hír terjedt el, hogy *Toselliék* a Kufstein felől jövő gyorsvonattal Münchenbe jöttek. Beszéltek, hogy a Toselli-pár egy elsőosztályú kocsiiban Pia Monica hercegnővel és nevelőnőjével érkezett. Gyalog átment az állomással szemközt levő fogadóba, az éjszakát ott töltötte és a reggel induló gyorsvonattal ismét elutazott, de egyedül, mert a kis hercegnő a nevelőnővel Drezda felé utazott. A kérdéses fogadóban közlelbi felvilágosítást nem tudnak adni, csak éppen annyit, hogy a vendégek könyvébe tegnap egy házaspár, amely már tovább utazott, ezt írta be: „Stolz Lujza, leányával és szolgálónővel, Firenzéből.“ Nem lehetetlen, hogy csakugyan Toselliné volt, hogy híreket halljon súlyos beteg atyjáról, a toscanai nagyhercegről.

Öngyilkos
milliomos

Operáció elől a halálba

Sopronban ma agyonlőtte magát
Haubner Rezső doktor, a város egyik legtekintélyesebb és leggazdagabb polgára.
Félmillió koronát hagyott jótékony és kulturális célokra

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Sopron, október 28.

A városnak ma döbbenetes szenzációja volt. Korán reggel egy revolverlövéllyel kioltotta életét *Haubner Rezső* doktor, egy nyolcvanéves aggasztván, aki félszázad óta tekintélyes és köztisztelőben álló polgára Sopronnak. Régi patricius családból való *Haubner*, hosszú évek óta eszen, visszavonult életet élt, csak egyházával és a jótékonyssággal törődött, senkisé gondolta, hogy így fogja bevégezni nemes és hasznos pályáját.

Az operáció

Dr. *Haubner* Rezső a Templom-utcaiban lakott saját házában. Az utóbbi időben lemondott különböző tisztségeiről, teljesen visszavonult a társaságtól is. Csak legközelebbi rokonai, dr. *Poszvek* Lajos orvos és *Poszvek* Sándor tanár látogatásait fogadta. Az öreg urat hónapok óta régi vesebaja és hólyagbaja kínozta és a két fájdalmas betegség nemesak szervezetét, hanem idegrendszerét is aláasta. Többször mondta gazdasszonyának:

— Nem bírom elviselni a szenvedéseket, se őjjelem, se nappalom, öngyilkos leszek...

Két hete, hogy mind gyakrabban ismételte ezt a gondolatát, látszott, hogy a szerencsétlen aggasztván komolyan foglalkozik a sötét tervvel. Tegnap este újra nála volt két unokaöccse és ezek biztatták, hogy az *operáció*, amelyet ma délre tüztek ki, megszabadítja kinjaitól. Dr. *Haubner* szomorú és szótalan volt. Vacsora után sakkoztak, akkor felderült kissé, de amikor elbuzasztak, igen bus volt, ami fel is tűnt dr. *Poszveknak*, de nem tulajdonított neki semmi különösebb jelentőséget.

Halál a tükör előtt

Ma reggel *Haubner* dr. korán, már hat órakor ébren volt. Felhétig ágyban feküdt és újságot olvasott, aztán átment a fürdőszobába, megmosakodott és a tükör előtt öltözködni kezdett. Akkor nyitott be a gazdasszonya, akit vizért küldött. Alig lépett ki a szobából az öreg asszony, egy lövés dördült el és zuhanás hallatszott. Amikor berohantak, *Haubner* Rezső a mosdó előtt feküdt a padlón, balhalántékából szivárgott a vér. A cselédség nyomban orvosért szaladt, tíz perc múlva érkeztek *Schönberger* Gusztáv dr., és *Poszvek* Sándor dr., de ezek már csak

a beállott halált konstatálhatták. Villámgyorsan terjedt el a szenzációs öngyilkosság híre és mindenféle nagy részvétet keltett. Sopron legrégebbi családja gyászolja, az öngyilkos apja, *Haubner* Máté volt, a negyvennyolcas szabadságharc nagymemlékü szuperintendense, aki hat évi várfogságot szenvedett és 1880-ban halt meg Sopronban. A hűgát 1849-ben az oroszok megvesszőzték Győr piacán.

Milliósvégrendelet

Haubner Rezső dr. végrendeletét ma délután bontották fel. A hagyaték kerek két millió korona. Általános örökösévé *Poszvek* Sándor dr.-t tette. Jótékony és kulturális intézetekre is nagy összegeket hagyott. A evangélikus főiskolának *százezer koronát*, a főiskolai tanintézetnek *hatvan ezer koronát*, az evangélikus kisdudovának *huszezer koronát*, a soproni Irodalmi és Művészeti Körnek *ötezer koronát*, a négygyermekkertnek *ötezer koronát*. Szalonák községnek, szülőfalujának *ezer koronát*, Sopronban lakó rokonainak *száznegyzezerhatszáz koronát*, kulturális célokra *kétszázötvennégyezer koronát* hagyományozott.

A városban mindenféle gyász zászlók lobognak. *Haubner* Rezső temetése egyszerű lesz; végrendeletének utóiratában meghagyta, hogy ne harangozzanak és koszorukat ne helyezzenek a ravatalára.

MŰVÉSZET

Hírek a Népszínház-Vigoperából. A *Népszínház-Vigopera* drámai újdonsága, a *Raskolnikov* iránt általános a közönség érdeklődése és a jegyeket úgy a *koddi* bemutató előadásra, mint a darab későbbi előadásaira nagy mértékben viszik. A *Népszínház-Vigopera* hagyományos szokásaihoz híven három előadást szentel a *Molnár és gyermekeinek*, amely ez időtájtban hosszú esztendőök óta visszatérő kiválóan népszerű darab. Mindhárom előadás délután lesz, esütörtökön, pénteken és szombaton mérsékelt helyárrakkal. A *Molnár és gyermeke* főbb szerepei következőleg vannak kiosztva: Reinhold — *Lubinszky*, Mária — *Zöldi* Vilma, Konrád — *Kürti* József, Brünig — *Veszpréminé* Ilona, Biróné — *Izsóné* Borbála, Ewald lelkész — *Bezerédy* Ödön, Reimen — *Dobi* Ferenc, Sirásó — *Nagy* Gyula, Margaréta — *Fábián* Kornélia. — *A Denevér* hétfő esti előadásán *Rozalinda* szerepében *Sugár* Aranka lépett föl vendég gyanánt. A *Carmen* legközelebbi előadása pénteken lesz. Vasárnap délután ismét *A Sárga Dominó* van műsoron mérsékelt helyárrakkal, este a *Denevér*.

Vigszínház. Az *Ungvány* tegnapi, harmadik délutáni előadására már délelőtt tíz órakor nem lehetett jegyeket kapni. A közönség ezuttal is elragadtatással fogadta *Pierre Wolff* nagyhatalú színművét; különösen a második felvonás szenzációs nagy jelenete után percekig zugott a taps és számtalan szor hívták ki *Góthné* Kertész Ellát és *Góth* Sándort, *Gazsi* Mariskát, *Harmat* Hedviget, *Pécsi* Paulát, *Hegedűs* Gyulát, *Tanay* Frigyeset, *Fenyvesi* Emil, *Vendrei* Ferenc és *Tapoleai* Dezső is elsőrendű részesei a hatalmas arányu sikernek.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Gyengeség esetében

különösen lábhadozóknál,

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer védjegyét — a halast — kérjük ügyelemben venni.

vagy vérszegénység, tüdőbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül hatásosan és biztosan gyógyítja a gyengeséget. Ez a szer a SCOTT-féle Emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Lengyel Zoltán a vádlottak padján

A Hajdu Gyula-féle aktalopási pör első napja. Meg akarják fogni Lengyel Zoltánt. Boszu-hadjárat a rejtett panamák leleplezői ellen. Holnap lesz ítélet!

Ma kezdődött a törvényszék előtt annak a nevezetes aktalopási pörnek a tárgyalása, amely a vádlottak padjára küldte Hajdu Gyulát, az állami számvéviszék volt tisztviselőjét és Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőt, aki a Napban közzé merete tenni azokat a pikáns, szégyenletes aktákat, amelyek Hajdu merő hazafias, becsületes érzésből keresett ki és vitt el Lengyel Zoltánhoz, hogy segítségére legyen abban az irtó küzdelemben, amelyet Lengyel annakidején Polónyi kiirtására és az egész magyar közélet megtisztítására olyan erős kézzel és könyörtelenül megindított. Nagy és csuf panamák derültek ki, jutottak a nyilvánosság elé ezekből az aktákból, csöppet sem csodálatos tehát, hogy a politikai boszu üldözöbe vette Hajdu Gyulát s vele együtt Lengyel Zoltánt, akire a vád most azt igyekszik rábizonyítani, hogy ő bérelte és bujtogatta föl Hajdut az akták ellopására. Politikai tendenciájú hadjárat ez egy tisztakezü, becsületes politikus ellen. De nem fognak célt érni. Az egész magyar közvélemény szimpátiája Lengyel mellett van, aki különben egy-maga sem fél szembezállni üldözőivel. Holnap lesz az ítélet. Lengyel Zoltánnak nem kell tőle félnie.

Megkezdődik a tárgyalás Sajnálkozik az elnök

A tárgyalás tíz órakor vette kezdetét. A tanács tagjai voltak Szepessy István elnök, Schirilla Achil és Eder Kálmán szavazóbírák. Ügyész dr. Nagy Béla, a védők dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Kemény Miklós. Az elnök, miután konstataciókat, hogy a beidéztet tanúk mind megjelentek, először a vádlottak nacionalitását kérdezte ki. Lengyel felháborodva panaszkodott el, hogy őt és Hajdut lopás büntette miatt idézték be, holott a vád hivatalos titok megsértése. Az elnök sajnálkozással jelentette ki, hogy ez tévedésből történt. A bíróság azután, bár az ügyész ellenezte, a védők kérésére gyorsírók alkalmazását rendelte el.

Hajdu Gyula vallomása Nem bujtatta fel senki

A vádirat felolvasása után Hajdu Gyula kijelenté, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy megdöbbenéssel látta a keze közé jutott aktákból, hogy a darabont kormány, hogy poecskolta az ország pénzét.

— Csak röviden, szolt közbe az elnök.
— Boesánatot kérek, sem a rendőrségen, sem a vizsgálóbíróknál nem adhattam elő védelmemet, hadd beszéljek legalább itt. Elhatároztam, hogy a gazságokat elmondom egy ellenzéki képviselőnek. Lengyel Zoltán hazafias és becsületes cikkeit mindennap elolvastam a Napban. Így érlelődött meg bennem az a gondolat, hogy ő hozzá fordulok. Tettem nem bujtatás következménye, hanem önkéntes elhatározás volt. Ebben az időben történt, hogy Lengyel felszólított minden becsületes magyar embert, ha tud valamit Polónyiról, közölje ezt vele. Elmentem Lengyelhez, de aznap nem boesátottak be hozzá. Pedig jegyzeteket vittem neki a Grünwald és Schiff-féle kétmillióhatászezer koronás panamáról.
— Ez nem kifejezés.

Egy kissé shakespearei

— Boesánatot kérek. Én egy kissé shakespearei ember vagyok. (Derültség.) Néhány nap mulva mégis bejutottam Lengyelhez, aki hidegen, bizalmatlanul fogadott. Azt mondotta szóbeszédre nem ad semmit, tényeket szeretne látni. Eszrevettem, hogy spiclinek tart. Be akartam bizonyítani, hogy nem vagyok az. Elvittem tehát neki az aktákat.

— Lengyel kérésére?
— Nem. Önként, saját jószántomból.
— Miért kutatott maga folyton az akták között?
— Mert már esendörtiszt koromban is utáltam a gazembereket.

Hamis jegyzőkönyv

Hajdu azután elmondta, hogy amikor Krecsányi házkutatást tartott nála, ő önként adta elő a keresett aktákat.

— Ön a vizsgálat során másként vallott.
— Akkor a jegyzőkönyv hamis.
— Ha ön Lengyel Zoltán hazafiságában csalódott volna, mit tett volna?
— Elmentem volna máshoz.

Amikor az elnök felolvassa korábbi vallomását, Hajdu így felel:

Ezek a jegyzőkönyvek el van fertőzve. A bíróságnak és az ügyésznek jobban kellene tisztelni a törvényt. (Mozgás.)

Tudta ön, hogy az akták titkot képeznek?
— Nem tudtam.

Lengyel Zoltán támad Nem mond igazat a vádirat

Tíz pere szünet után Lengyel Zoltánt szólították be a terembe. Az elnök kérdésére Lengyel így felelt:

— Nem érzem bűnösnek magam. Ez nem büntetőpör, ez politikai ügy. A dolog előzménye a Polónyi Gézával való ügyem. Ebben az időben felszólítottam a kormányt, terjeszse elő a darabont kormány számadásait. Miután ezért akciót indítottak ellenem, felszólítottam egy cikkemben a becsületes magyar hazafiakat, hogy ha valami visszaéléstől tudnak, ezt közöljék velem. Százával kaptam a leveleket. Én azt hittem, hogy a kormányon levő urak tisztogatni fognak, e helyett csak letelepülési szándékot láttam bennük. Hajdu február harmadikán jött először lakásomra, de ekkor, mert nevét nem akarta megmondani, nem boesátották be hozzám. Itt konstataciónom kell, hogy az ügyészi vádirat nem csak a dátumokban, hanem egyebekben is valótlanokat tartalmaz. Hajdu néhány nap mulva újra becsöngtetett hozzám. Épp nálam volt dr. Kovács Ernő országos képviselő is, aki azonban a beszélgetést nem hallotta.

— Van erre önnek más tanuja?

Lengyel (gúnyosan): Elfelejtettem, hogy Magyarországon élünk. Sem tanukat nem állítottam be, sem fonográfot vagy fényképezőgépet nem alkalmaztam a szobában. (Derültség.) Hajdu elmondotta, hogy ő hazafias felbuzdulásból jött el hozzám. Én elővigyázatos voltam, nehogy felüljek valami agent provokátornek. Ott hagyott nálam egy esomagot. Aznap meg sem néztem, csak másnap láttam, hogy mi a tartalmuk. Reggel Hajdu eljött az aktákért.

— Na, ugye, hogy ezek már disznóságok?
— kérdezte.

— Bizony ezek fényes darabont disznóságok. — feleltem.

A fényképész

Hajdu február tizenegyedikén újra hozott aktákat. Ezeket elvittem Erdélyi fotografushoz. Megjegyzem, hogy Hajdu még egy cigarettát sem fogadott el. Kérdeztem, mert gyanakodtam, nem-e Rakovszky küldte? Azt felelte, nem. Ő tisztelt és nagyra becsül engem. A nevet még ekkor sem tudtam. De tanácsot kért egy pörös ügyében s ekkor tudtam meg, hogy Hajdu Gyulának hívják. Sohasem kértem, hogy hozzon aktákat. Egész más gondom volt ekkor. Százával gyártották ellenem a rágalmasi cikkeket. Ezekkel még a kerületemet is elárasztották. Polónyi, aki pört indított ellenem, utközben akart láb alól eltenni. Ilyen izgalmas időben, hogy elfogadtam Hajdut, aki hazafias embernek látszott, terhemre felfőni nem lehet. Én egy hajszállal sem járultam hozzá Hajdu elhatározásához.

— De ön tudta, hogy az iratok a számszék aktái?

— Ezt tudtam. De sokszor megtörtént már, hogy volt és jelenlegi miniszterek küldtek ilyen okmányokat hozzám.

Hajdu: Az iratok nem voltak iktatva.

Lengyel: Reátérek most Erdélyi fényképészre. Ez az ember az utcán fogott meg, hogy dolgoztassak nála. Hat évig adtam munkát neki, de az az egy bizonyos, hogy többé nem dolgoztatok nála. (Derültség.) Egyébként kijelentem, hogy amit tettem, azt állom. Nem bűn volt az, hanem kötelesség.

— Miért titkolóztott ön a fényképésznél?
— Ha én titkolózni akarok, csak nem megyek Erdélyihez. Anyira hülye nem vagyok. (Derültség.)
— Ön megrendelte az aktákat?
— Ha én aktákat akarok, Kossuth asztaláról is kaphattam volna.
— Hányszor vitt önnek Hajdu aktákat?
— Egyszer.
— Ugy tudom, kétszer.
— Boesánatot, szólni is csak egyszer lehet. (Derültség.)

Keresztkérdések

— Mi szüksége volt önnek arra, hogy mennyi pausálét kapnak a lapok.

— Kivánsi voltam, hogy egyes miniszterek dícséretéért külön-külön egyes újság hány százezer koronát kap.

— A rendőrségen tett vallomása nem egészen így szol.

— Ha a rendőrségi jegyzőkönyvekre valamit adni lehetne, engem már rég felakasztottak volna. Ezek a jegyzőkönyvek mindig elferdítik a tiszta tényállást. Hajdu fegyelmi jegyzőkönyvét is ki kellene plakatiroztatni. Azért csinálták, hogy engem lopással, csalással, sikkasztással vádoljanak és ezt elraktározhasssák rólam.

— Ön azt mondta Hajdunak, hozzon el számokat a kereskedelmi minisztériumból?

— Én nem vagyok az az ember, akit keresztkérdésekkel meg lehet fogni. (Derültség.) A vizsgálatot hiányosan vezették. Az ügyesség soha nem volt ilyen lelkiismeretes, mint most, amikor vádat követel. Párbajt vívtam egyszer báró Fejérváryval. Háromszor jelenttem fel vezéreikben magamat. Az ügyesség behunyta a szemét. Akkor nem volt ügyész. Jöttek az akták. Ezekben csak 25.000 koronáról volt szó. A nagy pénzt, a százezreket nem írják be, azt kézbe adják. (Derültség.)

— Ez nem tartozik ide — szolt közbe az elnök.

— Hisz az egész dolog nem tartozik ide. (Derültség.) Kossuth Ferenc mégis rágalmazott engem. Azt mondotta, hogy lopattam. Ez nem miniszter számba való mondás.

— Ne beszéljünk erről. Beszéljünk egyébről!

— Én nem szivesen beszélek. Sőt nem is szivesen jöttem ide. Ha akarja az elnök ur, már itt sem vagyok. (Derültség.)

Kétféle ember

— Hajdu azzal is eldicsekedett nekem, hogy az osztályában két szekrény van. Mindkettő tele van panama-iratokkal. Azt mondotta, hogy azokat is elhozta. Lebeszéltem róla. Kérem alássan, kétféle ember van a világon. Az egyik kitalál, aki panama adatokat hoz, erről azt mondják, meg van vesztegetve. A másik a praktikusabb. Ez beengedi az illetőt s az aktákat azon melegiben elviszi Kossuthhoz. Ez egyik fajtahoz sem tartozom. Én meghallgatok mindenkit és büszke vagyok rá, hogy idehoztak a bíróság elé. Ilyen ügyben mindig szivesen vagyok vádlott.

— Olvasta az akták tartalmát?
— Dehogyn! Hát élvezet azt olvasni, hogy más ember mennyi pénzt kap? (Derültség.)

— Ön már február kilencedikén értesítette Erdélyit, hogy munkát ad neki.

— Ez a Polónyi ügyben szereplő aktákra vonatkozott.

— De azt csak nem tagadhatja, hogy az aktákra szüksége volt?

— Azokat önként hozták és nem loptam, illetve lopattam, amint azt Kossuth Ferenc miniszter a Házban mondta, olyan kifejezést használva, amely csak utcaseprőhöz méltó. (Mozgás.)

Dárday Sándor keresztüztiben Vázsonyi sarokba szorítja

Ezután dr. Dárday Sándornak, az állami számvéviszék alelnökének kihallgatása következett. Dárday kijelenté, hogy a lapok pausálójára vonatkozó adatokat, még országgyűlési képviselőnek sem szabad megtekinteni.

Dr. Vázsonyi A pausálék adatait, a záró számadási bizottság jelentését, a Pesti Napló január 30-iki száma közölte. Hogy van az, hogy ami január 30-án nem hivatalos titok, már február 6-án egyszerre hivatalos titok lesz?

Dárday (Hallgat. Mozgás.).

Politikai hajsza

Dr. Kemény védő: Tud tanu ur arról, hogy Kossuth Ferenc kijelentette a Házban, hogy az akták nem képeznek hivatalos titkot?

Vázsonyi: Ugyan! Ne keverjük bele ebbe az ügybe ő felsége nevét. (Óriási derültség.)

— Erre a kérdésre nem kell tanunak felelnie, — szolt az elnök.

— Hogy jött rá a tanu ur arra, hogy elvesztek az akták?

— Kossuth közölte velem, hogy már fotografálják őket.

Vázsonyi: Világos, hogy ez az egész ügy csak politikai hajsza.

A tanuk

Ezután sorba kihallgatják Koller József, Róza Gyula, Lauffer Bella, dr. Kovács Ernő, dr. Czebe Ferenc, dr. Győző Dezső és Horváth Mihály tanukat, akik jelentéktelen vallomásokot tesznek. Ezután a védők Szerdahelyi Sándor lapszerkesztő és Farkasházy Zsigmond országos képviselő beidézőcét kérik. A törvényszék e tanuk kihallgatását nem találta szükségesnek. A bíróság a tárgyalás folytatását holnap délelőtt kilenc órára halasztotta.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatőzsde

I. Készáru-üzlet

10 fillérrel olcsóbb áron elkelt 11,000 mm. buza.

- Rozs 5 fillérrel olcsóbb.
- Zab változatlan.
- Tengeri csendes.
- Árpa forgalom nélkül.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 24.10 K., 100 mm. 78 k. 24.30 K., 200 mm. 78 k. 24.60 K., 500 mm. 78 k. 24.50 K., 100 mm. 77.5 k. 24.30 K., 150 mm. 77.5 k. 24.20 K., 100 mm. 77.5 k. 24.20 K., 1000 mm. 77 k. 24.20 K., 200 mm. 77 k. 24.30 K., 150 mm. 77 k. 24.20 K., 100 mm. 77 k. 24.10 K., 500 mm. 77 k. 24.15 K., felső, 100 mm. 77 k. 24.30 K., 150 mm. 77 k. 24.15 K., 100 mm. 77 k. 24.30 K., 150 mm. 76.5 k. 24.1 K., 150 mm. 76.5 k. 23.95 K., 200 mm. 76 k. 23.95 K., 150 mm. 76 k. 24.10 K., 100 mm. 75 k. 23.50 K.

Fejérmegyei: 600 mm. 76.5 23.75 K.

Bácskai: 100 mm. 76.5 k. 24 K.

Ó-Becsei: 3400 mm. 76 k. 24.20 K., 500 mm. 76 k. 24.10 K.

Hartai: 1165 mm. 77 k. 24.30 K., 335 mm. 78 k. 24.30 K.

Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 24.30 K., 200 mm. 79 k. 24.40 K., 300 mm. 78 k. 24.20 K., 400 mm. 77 k. 24.05 K.

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 21.80 K., 1500 mm. 22 K., 400 mm. 22 K., 400 mm. 22 K., 100 mm. 21.80 K., 200 mm. 22 K., 100 mm. 22 K., 500 mm. 21.50 K., keverék.

Lóhere: 50 mm. 136 K. ab Epestre.

Készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	23.25 — 23.65	79	24. — 24.40
"	76	23.45 — 23.85	80	24.10 — 24.50
"	77	23.65 — 24.05	81	— — — —
"	78	23.85 — 24.25	—	— — — —
Fejérmegyei (uj)	75	— — — —	79	23.90 — 24.30
"	76	23.85 — 23.75	80	— — — —
"	77	23.55 — 23.95	81	— — — —
"	78	23.15 — 24.15	—	— — — —
Pestvidéki (uj)	75	23.75 — 23.55	79	23.90 — 24.30
"	76	23.85 — 23.75	80	— — — —
"	77	23.55 — 23.95	81	— — — —
"	78	23.15 — 24.15	82	— — — —
Bácskai uj	75	— — — —	—	— — — —
"	76	23.35 — 23.75	—	— — — —
"	77	23.55 — 23.95	—	— — — —
"	78	23.75 — 24.15	—	— — — —
Szoss	elsőrendű uj	— — — —	22.05 — 22.30	— — — —
"	középmínőségű uj	— — — —	21.85 — 22.10	— — — —
Árpa	takarmány, elsőrendű	— — — —	15.80 — 16. —	— — — —
"	takarmány, másrendű	— — — —	15.60 — 15.80	— — — —
Zab	elsőrendű	— — — —	16.45 — 16.60	— — — —
"	középmínőségű	— — — —	16. — 16.30	— — — —
Tengeri magyar	— — — —	— — — —	14.35 — 14.50	— — — —
Bepoc	képszatrapoc	— — — —	34.50 — 36. —	— — — —

II. Határidő-üzlet.

Az eső következtében kedvezőre fordult időjárásra valamint realizálásokra lanyha az irányzat.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	23.42—23.64	—
Áprilisi buza (1908)	24.76—24.96	24.78
Októberi rozs	22.36—22.44	—
Áprilisi rozs (1908)	23.24—23.48	—
Októberi zab	—	—
Áprilisi zab (1908)	17. — 17. —	17. —
Májusi tengeri (1908)	14.30—14.40	14.36

Déli 1 órakor zárulnak.

Áprilisi buza (1908)	24.78—24.80
Áprilisi rozs (1908)	23.22—23.24
Áprilisi zab (1908)	17. — 17.02
Májusi tengeri (1908)	14.14—14.18

Gabonaforgalom

	Erkezett	Elszállított
Buza	33427	—
Rozs	3557	—
Árpa	4836	6824
Zab	1326	3000
Tengeri	214	508
Liszt	352	17971
Korpa	—	4204

MAGYARNAK PÉCS!
NÉMETNEK BÉCS!
NE KÜLDJÜK PÉNZÜNKET KÜLFÖLDRE!

Figyelmeztetem a n. é. közönséget arra, hogy külföldi cégek ábráimat utánozzák s így ezek egyformák, csak hogy az árujuk a valóban silányság és értéktelen!

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	24.74
Áprilisi rozs (1908)	23.16
Áprilisi zab (1908)	16.94
Májusi tengeri (1908)	14.13

A budapesti értéktőzsde

A tegnapi lapok jelentése szerint Berlinben és Londonban a hét folyamán fel fogják emelni a hivatalos kamatlábat. A mai tőzsde ennek folytán tartózkodó irányzattal folyt le. A nemzetközi papírok árfolyama alig változott, míg a helyi piacon ma barátságosabb hangulat volt észlelhető. A mai utolsó ellátás változatlan kamatláb mellett nyert elintézését.

Előtőzsde:

Tartózkodó.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 634.50—635.75. Magyar hitelbank 743.50—744.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 464.—464.50. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 416.—417.—. Rimamurányi vasmű 544.25.

Déli tőzsde:

Változatlan áruk mellett üzletelen. A helyi piac szilárdult.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 634.25.—634.75. Magyar hitelbank 743.75—745.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 464.50—465.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 416.—417.50. Rimamurányi vasmű 545.—545.50. Magyar koronajáradék 92.80. Közüti vasút 519.—521.—. Városi villamos vasút 275.25—276.—. Conv. jelzálogrészvény 140.50. Hazai sorsjegy 100.—. Ált. tak. 547.—. Salgótarjáni 557.—. Ujlaki téglá 258.—260.—. Adria 405.—.

Utőtőzsde:

Irányzata csendes.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 633.75. Osztrák-magyar államvasút 653.25—653.—. Rimamurányi részvény 544.50—544.25.

Zárulat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 633.50. Osztrák-magyar államvasút 653.—. Rimamurányi részvény 544.25.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, október 28. 4 1/2% papír járadék 95.95 4% oszt. arany jár. 114.10. 1860. sorsjegy —. Osztr. hitelsorsjegy 440.—. Angol osztr. bankrészv. 291.—. Bécsi Bankverein 524.—. Osztr.-magy. bank 17.70. Déli vasút 148.—. Duna gőzh. társ. 1002.—. Dohány részv. 403.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bank váltók 117.25. 4 1/2% ezüst jár. 95.90.—755 Osztr. koronajáradék 96.—. 1864. sorsjegy 250.— Osztr. hitelint. részv. 633.25. Union-Bank 631.—. Osztr. Länderbank 413.—. Osztr. m. áll. vasút 652.—. Elbenvölgyi vasút 423.—. Alpési részv. 601.—. 20 frankos 19.21. Londoni váltóár 240.55. Lipótkohó —. Török-sorsjegyek 183.40

Bécs, október 28. 4% arany-járadék 110.05 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 140.60. Magy. hitel. részv. 749.75 M. lesz. és váltó részv. 464.—. Rimamurányi 544.—. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. 400.50. Magyar koronajáradék 92.55. 4% magy.

földteherm. kötv. 92.60. M. nyer.-k. sorsjegy 190.— Kassa-Oderb. v. részv. 355.—. M. keresk. bank —. M. Jelzálogbank 415.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, október 28. (Zárulat.) 4 1/2% papírjáradék —. 4% oszt. arany jár. —. Osztr. hitel. 199.—. Déli vasút 28.60. Orosz bankjegyek 216.80. 4% uj orosz kölcsön —. Disconto Commandit 169.75. Dynamit Trust 159.50. Harpeni 200.90. Unifikált török jár. 92.70. 4 1/2% ezüst járadék 96.— 4% magy. arany jár. 92.75. Magyar koronajáradék —. Osztr. m. államvasút 139.25 Bécsi váltóár 85.25. Olasz járadék —. Ált. Villamos Edison 197.—. Gelsenkircheni 194.25 Laurakohó 223.—.

Rum és likörök

készítése házilag!!

100%—200% megtakarítás!

fillér 80 fillér

egy adag koncentrált jamaika rum kivonat, vagy az alább felsorolt likörkivonatok bármelyike, melyek segítségével 1 1/2—2 liter igen finom rumot, vagy 2 1/2—3 liter igen finom likört készíthetünk. Használati utasítás minden üveghez. — Allsch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikör, Diólikör, Fodormenta, Kakao, Kávó (Crème de Mokka), Köményes, Meggylikör, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Őszi és sárga barack stb. Conc. jamaika rum-kivonat és Cognackivonat

1 kor. beküldése ellenében bérmentve küldök egy adag bármilyen likör vagy rumkivonatot próbára. Póráktár:

Majthényi Béla

arany kereszt drogéria és illatszertár
Budapest, IX. ker., Vámház-körút 15.

Titkos betegségeket

biztosan gyógyít elismert radikális gyógy-módszai szerint ajánljuk

Dr. CZINCZÁRJ.

v. Kórházi orvos, specialista.

Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden hör-, ideg- és veretbetegségeket, korai elgyengülést és bármily női betegségeket. 10032

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet (balra).
Rendel: délelőtt 10—4 és este 6—8 óráig.

Levelekre szakorvosi tanácsot adok és gyógyszerrel is gondoskodik, titoktartás mellett. — Nőknek külön váróterem.

Magyar Otthon

PENZIÓ

VIII. Főherceg Sándor-u. 30
Elsőrangú szigorúan család otthon. Mérsékelt árak. Kétfő és olcsó konyha.

Képviselők
Művészek
Írók
Családok
Tanulók
Magánosok

kedvelt és állandóan pártfogolt otthona.
Villanyvilágítás. Rézágaly.
Tükrös szekrények.
FÜRDŐK. LIFT.

LESSZEBB.....LEGJOBB.....LEOLCSÓBB

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Csúszkapható vaságy kivétel 3 matracos 10 ft.
Bodronyágybetétek méret szerint 5 fttól feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágyonmű, réz- és vasbútor-gyáros, szőnyeg, függöny, pokrocs, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárki nek ingyen és bérmentve küldök.
Meg nem felelő árut kicsorélem vagy a pénzt visszadom.

Rolloták darabja 1 ft.
50 kr.-tól feljebb.

Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja ingyen és bérmentve új 3000 ábrát tartalmazó árjegyzéket, mely valószínű tanácsadó az ékszer-vásárlóknak.

SCHÖNWALD IMRE

PÉCS

Orásmester és ékszergyáros.

SZINHÁZAK

Kedd, 1907. október 29-én.

M. KIR. OPERAHAZ.

Lakmé.
Dalmi 3 felvonásban.
Kezdete 7 óraker.

NEPSZINHÁZ.

Raszkolnikov.
Drama 5 felvonásban.
Kezdete 1/8 óraker.

KIRALY SZINHÁZ.

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7/8 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ

Dorian Gray
Drama 5 felvonásban.
Kezdete 1/8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

A tenger.
Kezdete 7/8 óraker.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.
Három istennő. Prolog. Irta és előadja Pálmay Ilka. A trónörökös. Előadja Irta Szomaházy István. Drámaság. Pesti jelenet. Irta Molnár Ferenc. Jus prima noctis. Operette. Irta Heltai J. és Szirmai A. Cabaret-számokban fellépnek: Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Julia, Vörös Illy, Nyáry Antal, Kardos Andor, Súlyom Márton.
Kezdete 9 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ.

A kaméliás hölgy.
Drama 4 felvonásban.
Kezdete 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Josefke kisasszony,
a feleségem.
Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete fél 8 óraker.

Eldorádó (Csoda) Színház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 64.
Az újkor legnagyobb csodája. **Élettelen alakok**
a színpadon megjelenő, dalokat és operettekét úgy mint élő emberek adnak elő Kezdete este fél 6 óraker éjél 12 óráig. Naponta előadás változatos műsorral. Minden esütörtökön nagy gyermek-előadás
HERSCH SAMU, igazgató
Mag arország-Ausztria egyedüli vezérképviselője.

KELETI-SZINHÁZ.

VII., Baross-tér 15.
Telefon 88-90.
A főváros legegészságosabban berendezett mozgószínháza.
Célövő bosszúja. — Ihlesz és Antonio. — Asszonyhatalom. — Lovagló iskola. — Japán fogsg. — Narancs szüret. — Hajók a viharban. — A rabslanó szerelme. — Hűség a sárig. — Iram-szarvas vadászat és még két, az utolsó órákban érkezett attrakció.
Kezdete 5 óraker.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Ráday-utca 18. Rend: ROTT SANDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 óraker. UJDONSÁG!
Ma és minden nap Ujdonság!
9/8 óraker.

Riztos diagnózis

Védeli 11 óraker!!! Szezuáción!!!

„Die lästige Wittwe“

Böhdzát 1 felvonásban. Irta: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Saura Emil urak új szóló számaikkal.
Nappali pénztár délután 9-1-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdete fél 12 óraker, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépő.

Badaacsony - kávéház

VII., Erzsébet-körut 41. sz.

Nagyszombati BARNALACI

volt állatorvostanhallgató vezetése alatt Balázs Pista 12 tagból álló zenekarával hangversenyek.
Családok találkozóhelye! Polgári árak!
Számos látogatásért s összes volt kollégái és jóbarátai szives támogatásáért est
Nagyszombati Barna Laci.

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében
RÁKÓCZI-UT 30. SZ.
készülnek művészi kivitelben
fényképek, platyn, aquarell és olajfestmények.
Mint különlegesség: kis képek után nagytűsok selyemre és bársonyra. Miniatűr olajfestésű kristályképek és hozzávaló arany és ezüst foglalatok, bronz, fűgélék, tü stb. Remek ujdonság.
TELEFON. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknak és székszorulásban szenvedőknek.

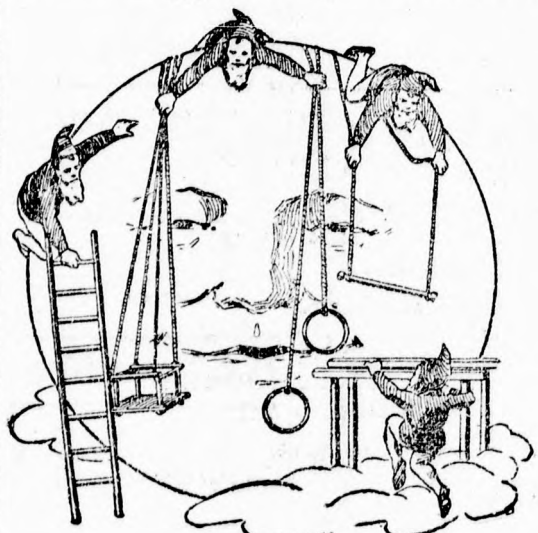
„Intim-Vendéglő“

VIII. Sándor-tér 4. (Gutenberg-palota.)
folyó nő 13-án megnyit.
Fényes berendezés. Polgári árak.
Valódi magyar konyha. Közvetlen a termelőktől vásárolt kitünő borok.
Számos látogatást kér
Takáts János és Társa
az Erzsébet-Sósfürdő vendéglőse.

Világhírű zongorák

mint
Bösendorfer, Ehrbar, Buchstein, Iboch, GaveauPárisból stb. legelőnőbban vásárolhatók és bérelhetők.
Keresztély
hírneves zongoratermésben)
Budapesten,
Váci-körut 21. sz. (parudvar).

Vadászfégyverek, vivószerék

revolverek és ternaeszközök legelőnőbb beszerzési forrása:

Seller Antal

snor'eszközök, hűtők és kötélygyártó ipartelep
Budapest, IV., Károly-u., belső. 12. (Központi városház épület)

Őszi és téli

- felöltő K 16
- öltöny K 30
- vadászöltöny K 30

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. 10101

ROTHBERGER JAKAB

es. és kir. udvari szállító
Budapest, Váci-utca 6.

FELHÍVÁS

valamennyi élő emberhez!
Szezuációs kerszaka köté találmány!
Egy ruhadarab viharosrózó eső/átadó hatása
Ma már világhírű való tények bizonyítják, hogy mely valóságos áldás az emberiségre a „Takáts-féle szabadsalm. állítható gyomorvédő öv, mert orvosoktól, uraktól és szegényektől, általában a társadalom minden rétegéből ezrével érkeznek, a eső/átadó hatását bizonyító és elismerő hálaírások.
Mert nemcsak, hogy a gyomorbeteg csírájában költt és gyomorgöres, kusmenés, hascsillagás, lép-, máj-, epe-, vesebet éltet, de bebizonyult, hogy aki viseli, semmitéle járvány nem fog többé rajta.
Ára pedig csekély, mert az általánosn elterjedt és közkedvelt, férfi vagy női I. számú 4 kor., II. számú túlkövér termettekre 5 kor., finomabb, haszna nem jobb, de szebb kiállítású, I. számú 5 kor. 50 fill., II. számú 6 kor. 50 fill., mely összeg előzetes megkötés ellenében portómentesen szállítatik, utánvételt is, de 60 fillérral többé kerül a postai szabályok miatt. Világhírű szőlő cégem pedig garancia a pontos kiszolgálásra. Cím:

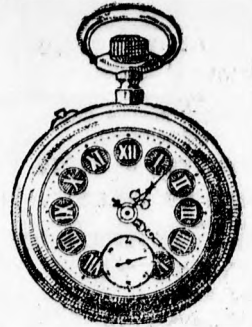
TAKÁTS DANIEL Nagyvárad, Sorompó-utca

E cím megé. zendő.
Vértés-féle sósorszesz
Minden házban szükséges.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne küldjük pénzünket külföldre!
Kookázat kizárva! Nem tetszőért a pénz visszaadatik vagy a tárgy kieserültetik!

Csak szabályozott, kipróbált pontos járású órákat szállítok.
Órákért 10 évi jótállás.
Megrendelést legelőnőbb a postautalványon elkülden.

Természetbellek fele
„Diadal“
nickel ANKER-óra köveken járó szerkezettel, színes számok és emállappal, igen erős és pontos óra
7 korona.

Schönwald Imre

magyar órásmester, ékszergyáros PÉCS.
Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja ingyen és bérmentve. 3000 ábrát tartalmazó árjegyzékemet. Figyelmeztetem, hogy ábráimat utánozzák egyes külföldi cégek.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém szives figyelmét felhívni Budapestnek legnagyobb üveg, porcellán, zománc-edény, konyha-berendezés, dísz és nászajándék tárgyak óriási gyári raktáramra, hol a legjobb minőségű árúk meglepő olcsó gyári árban, sőt azon alól is kaphatók, mivel vásárlásaimat a legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg és évente 20-30 vagon árut veszek partiba, tetemes áron alól is, amit szintén olcsón adok el. Ezen követett elvnek köszönhetően, hogy üzletemet naponta több száz vevő keresi fel és számtalan vidéki megrendelést kapok, azért kérem Nagyságodat saját érdekében is, semmi szín alatt ne mulasztja el üzletem megtekintését, vagy egy próba megrendelést tenni.
Kitünő tisztelettel

Takács Ferenc
Baross-tér 5. szám.
(Rákóczi-ut végén.)

Bámulatos áramim:

- 6 szem. fehér porcellán ebédő készlet frt 2.75
 - 6 szem. „ „ préseit rococo „ „ „ frt 3.50
 - 6 szem. színes aranyfial „ „ „ csak frt 5.95
 - 6 szem. színes aranyfial rococo stílusban frt 6.95
 - 12 szem. aranyfial rococo stílusban 52 drb frt 14.-
 - 12 szem. „ „ „ 84 drb frt 25.-
 - 6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany. frt 3.-
 - 6 szem. „ „ „ rococo stílusban frt 3.50
 - 1 tejes angol mosdó készlet frt 3.-
 - „ „ „ nagy frt 5.-
 - porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajcár.
 - vizes vagy boros pohár 5 és 6 krajcár.
 - 12 darab zománc edény frt 2.50
 - 1 asztali lámpa golyóval frt 1.-
 - „ „ „ nagy díszes tulipánnal frt 2.50
 - 1 függő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb.
 - 6 személyes asztali üveg készlet nagyon finoman csiszolva és gravírozva csak frt 4.95
- Ingyen pakolás! Ingyen láda!
Ingyen egy függő konyha-mérleg!

A legjobb

iskola hegedűt
4 forinttól feljebb
Reményi Mihály

a magy. királyi Zene-Akadémia házi hangszerekészítője szállítja
Budapestről Király-utca 58.
Zenekari hegedűk 6-8-10-12-20 frt-ig.
Kipróbált hangversenyhezodük minden áron. Az összes hangszerek dus tárháza. Zongorák, pianók, harmonikumok és cimbalmokról külön-külön árjegyzék kérendő. Telefon 87-84. sz

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt de nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cím
KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben

APRÓ

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessek eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelentétől számított négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

A NAP — A HIR apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: Budapesten és a vidéken minden hirlapelárusítónál.
ÉRVÉNYES 10 SZÓIG.
ÁRA 20 FILLÉR.

Olcsón levelezhet mindenki, aki
A Nap : A HIR apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Házassodhat mindenki, aki
A Nap : A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Állást kaphat mindenki, aki
A Nap : A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Betöltendő állás hirdethet a legsikeresebben
A Nap : A HIR apróhirdetési lev. lapja után.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Oktatást nyerhet mindenki, aki
A Nap : A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Butor legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Adás-vétel legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Lakás legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Pénzkölcsön legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Gyümölcs legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Üzlet legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Ingatlan legelősebb közvetítője
A Nap : A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Házasság
Házasságokat ingyen közvetít a „Házasságok Ujságja” Budapest, Liliom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 271

Hölgyeim! Vasúti ellenőr nőstini akar. Levelek Damján László Széchenyi-utca 2. szám. 8520

Allást Keresők

A t. c. gazdaközönség és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárak, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. Krakauer Armin, VI., Nagymező-utca 25. szám. Telefon 94-76. 10.003

Betöltendő állások

Majorgazda keresetlők. Krakauer, Nagymező-utca 25.

317 állásról ma megjelent az Országos Pályázati Közlöny. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, Nap-utca 13.

Erdőőr, nős, keresetlők. Krakauer, Nagymező-utca 25.

Ujságkihordó család 30 frt havi fizetéssel, napi 2 órai munkára felvétetik. Andrassy-ut 61. földsz. 2. Jelentkezni reggel 8-9 között. 9785

Kastélyfelügyelői, portási, házfelügyelői, hivatalosok, ellenőrök, raktárnoki állások mindig olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Kertész, nős, keresetlők. Krakauer, Nagymező-utca 25.

Bizalmi állásokra keresetlőknek pénztárnok, raktárnok, ellenőr és felügyelő. Feltehetően olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Oktatás

Király-utca 87. Gabelsberger-szakiskola. Gyorsírás, könyvvitel, szépírás. 5349

Polgárisiskolai, realiskolai, gimnáziumi, kereskedelmi egyesületi képzésre képesítő vizsgára, mindenféle pótló- és javítóvizsgára a legelősebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-ut S. szám I. em. 3. 10182

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémián rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyamai. Alapította Markovics Iván 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola, czelelt Gyár-utca 4. (most kizárólag Ujász Péter-tér 10.) Címre vigyázzunk! A szakiskola irógépeiről s más utánzóit nevű tanfolyamokról függetlenül. Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a

„STENOGRÁFIA” országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. Kereskedelmi szaktantárgyak.

Váci-körut 33. azelőtt Kazinczy-utca 8.

Butor

Egy szoba butor és egy kisebb cipészberendezés eladás miatt legelősebb e hó 31-ig eladó. Rákóczi-tér, VIII. utca 20. sz. 7700

Régi butorszalon

Budapest, Ferenciek-tér 3. sz., földemelő. Vétel és eladás. Polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek, 30 százalék megtakarítás. Telefon 82-13. szám. 133

Különféle butorok azonnal olcsón eladók. Privát! Sándor-utca 30/A. földsz. 5. ajtó.

Butor, utazás miatt eladó. Baross-u. 118. I. em. 5022

Új rendszerű BUTORHITEL.

Butorok esakis a legjobb kivitelben kaphatók központosított v. banknál törlesztendő részletek

BALÁZS és TÁRSA butorraktárában Budapest VI. Révay-utca 3. szám. Váci-körut mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a butort maradéktalanul, miáltal a butort mindenkinek készpénzben számíthatjuk.

A bankkölcsönt sem részlegjézés sem egyéb költség nem terheli.

WECHSLER KÁROLYNÉ

VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e (Kazinczy-utca sark.)

Háló és ebédlő

garmiturák, csillárok, régények, szőnyegdínyvek, irodai berendezések, pénzsekényeket, olcsón eladók. Beraktározási Vállalat Budapest, Gerbecei-utca 2. Belsősz. 11.

Adás-vétel

Billiárd-asztal jó állapotban olcsón eladó. Sándor-utca 30/A., földszint 5.

Barackpálinka kecskeméti egy éves 2 hektó eladó. Cím: Szeltei Imre Kecskemét, IX. Lőkör-sor 295.

Szabó-, vasaló- és darabos faszenet szállít Weiss és Vidor, Telefon 53-49.

Tiszti nyereg pirtsch, komplett, jókiban, eladó. VII., Aréna-ut 42 I. 17. 9388

10.000 méter finom minőségű vászon, sifonkanavász-maratélot 22 krajcárért, damaszt-abrosok, szalvéták, törülközők, női ingek, ággy és asztal-garnitúrák nagyon olcsón kaphatók Weiss Budapest, Sip-utca 22. I. 7. Vidékre utánvét mellett szállítok. 314

Ebédlió-divány szőnyeg és plüssel bevonva s egyéb butordarabok, helyszüksége miatt sürgősen eladók. Rákóczi-tér 17., III. 12.

Zongora (alkalmi vétel) olcsón eladó. Horváth hangszerüzletében Erzsébet-körut 2. 10599

Gázmotor hűségpek, kocsik, lovak árvereztetnek 29-én fél 11-kor, Rigó-utca 10. 12352

Pénz

Pénzkölcsönt banktól gyorsan, privától aznap folyósít Márton, Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75. 2935

Személyhitel

magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerzek 1-2-3 havi lejáratú. Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, részvényszerűságtól, nem szövetkezettől. Márton, Rottenbiller-utca 12., I. 14. szám. Telefonszám 84-66. Betáblázásokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olcsó kamatra. 10.005

Pénzkölcsönt rövid lejáratra. Törlesztéses és jelzálogkölcsönt, I. és III. helyre is, valamint tisztviselőknél fizetési előlegeketi egy helyben, mint a vidéken, saját információra aznap folyósítottok. Bank- és váltóbizományi ház, Farkas, VII., Wesselényi-utca 17. Válaszbélyeg/ Telefon. 600

Készpénzkölcsönt kaphatnak hitelképes egyének heti egy korona törlesztésre, tisztességes kamat mellett, rövid idő alatt, esetleg kezes nélkül is, ha kezesre volna szükség, azt is szerzünk. Altkalános Hitelszerző Vállalat, törvényszéki leg bejegyzett cég. Dohány-utca 90. 323

Lakás

Két szoba, konyha, azonnali átvételre kerestetik. Cím: Hernád-utca 35., I/10.

Különbejárato. esimesen butorozott szoba kiadó. Alsóerdősor 18., III. 37. 12859

Különféle

Jói jövedelmező iparvállalatokhoz lényegesen nagyobb a céljából társat keresek 6-10.000 koronával. Cím a kiadóban. 315

Egy krajcáros Herkópáter: száza vidékre, bérmentve 60 krajcár. Budapest, Herkópáter szerkesztőség. 6898

Fog-műterem Párisban oklevéllel kintutelve. Hársfa-utca 40. I. e. 5. 7400

Fog-műterem Párisban kintutelve oklevéllel, Hársfa-utca 40. I. em. 5. 7396

Költözések és beraktározások olcsó árban elfogadtatnak. Bővebbet Eötvös-u. 19. szeszraktárban. 9789

Bagatell követeléseket behajtok, vidékieket is. Megkereséseket „Szakember” jellege alatt a kiadóba. 10259

34 korona egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után, remek szabásban, finom gyapjúszövetekből

Roszner D. és Társa férfi szabóknál. Budapest, VI., Váci-körut 37. Vidékre minták bérmentve. 29820

Beraktározási

előlegező- és butorszállítási vállalat.

ELŐRENDEL 29820

„THE ROYAL” beszélőgép a legújabb modelleket szigorúan az eredeti gyári árakon

45% árleszállítással szállítunk havi 8-10 kor. részletfizetésre is, vidékre is bárhová.

Láng Jakab és Fia grammofon nagykereskedők Budapest, József-körut 41.

Fióklizletünk: VIII., Baross-tér 4 sz. és Budán, Zsigmond-u. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sorsjegy-ügynököket

előnyös feltételek mellett alkalmazunk

Központi Kereskedelmi és Iparbank r. f. váltóüzlete.

BUDAPEST,
V., Váci-körut 26.

35 korona egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban, finom gyapjúszövetekből.

FRIED ARMIN szabómesternél Budapest, Váci-körut 39 H. Vidékre minták bérmentve. Három öltöny rendelésnél éves vasuti jeggyel ellátott szabászom költségmentesen oda utazik.

Urak! Fel a szemekkel!

A világon egyedülálló megalkotás, a férfiesz azonnali helyreállítására a Dr. Lückesch Floricitin-tabletták

által. Jótállás 3-szoros. Minta és oktatási fizetés 4.00 fillér. Kapható minden gyógyszertárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5. 1000a

BUTOR teljes lakberendezéseket, készpénzért és banknál törlesztendő havi részletekkel legelősebben szállítok

BARTOK FARKAS btornagykereskedő

BUDAPEST, VII., Király-utca 13. sz. Gozdu-palota, II. és III. udv.

HITELOSZTÁLY fizetési feltételek: 200 koronáig havi 10 kor. 500 " " " 15 kor. 600 " " " 20 kor. 1000 " " " 40 kor.

Ezileg 5% - Szabott árak, ugyanazok mint készpénzszármánál. - Szállítás vidékre is. Felvilágosítás díjmentesen. Album 1 korona.

Női óvszer. Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale. Minta oktatással együtt K. 2.40. Kapható minden gyógyszertárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010

„THE ROYAL” beszélőgép a legújabb modelleket szigorúan az eredeti gyári árakon

45% árleszállítással szállítunk havi 8-10 kor. részletfizetésre is, vidékre is bárhová.

Láng Jakab és Fia grammofon nagykereskedők Budapest, József-körut 41.

Fióklizletünk: VIII., Baross-tér 4 sz. és Budán, Zsigmond-u. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18 forinttól

mérték után készíttük a legelősebb férföltényt, felöltőt, felöltőt, angol- és hazai szövetekből.

28 forinttól szalon, Ferenc József, Irak és zsekköltöny a legelősebb krep- vagy himalaja-szövetekből, Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Nagy öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteménnyel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-utca 3.

A SCHNITZER-féle TEÁT

Kiváló íze és kiadóseggel fogva a legelősebb családokban, internátumokban, szanatóriumokban, stb. minden más tea fölé helyeznek.

SCHNITZER MÓR orosz, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagyban behozatala

Budapest, VI., Váci-körut 9. Fióklizlet: V., Váci-körut 80.

Cimbalom-tanítónő

tanít kintő módszer szerint kottából vagy cigányosan, mérsékelt áron, úgy saját lakásán, mint házon kívül. Három hónap alatt biztos eredmény. VII., Ovoda-utca 19. III. em. 32. 668

30 korona

finom szövetből divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban és finom kivitelben „Hazai Versenyszabás” Budapest, VII., Thököly-ut S. szám I. em. - Vidékre minták bérmentve.

Cigarettafázók!

Olcsó és jó 100 db kintő egyiptomi cigarettafüve 13 fillér, 100 db parafával 25 fillér. Vidékre 6 csomag rendelésnél (60 doboz) utánvét mellett bérmentve.

BRUCK Papírüzlet és nyomda Budapest, VI., Nagymező-utca 6. sz.

„Diadal”-sósorszesz mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban lévő hasonló készítményeket. Egy kísérlet meggyőző mindenkit ezen alkalmas házi-szer kiváló tulajdonságairól.

Kís. üveg ára - 40 fill. Képez " " - 50 " Nagy " " - 150 " Főraktár:

Majthényi Béla droguistánál Budapest, IX., Vámház-körut 15.

A NAP A HIR Apróhirdetési-levelezőlapjai

kaphatók: Budapesten és a vidéken minden hirlapelárusítónál. • Érvényes 10 szóig. • Ára 20 fillér.

Nyomatott A NAP ujságvállalat körforogópein, Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.